

Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden perustaminen

Mikko Vesa

Opinnäytetyö

Journalismin koulutusohjelma

2014

Journalismin koulutusohjelma

Tekijä tai tekijät Mikko Vesa	Ryhmä tai aloitusvuosi 2009
Opinnäytetyön nimi Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden perustaminen	Sivu- ja liitesivumäärä 56+1
Ohjaaja tai ohjaajat Kaarina Järventaus	
Opinnäytetyöprojektin tarkoituksena oli perustaa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueyhtiölle Heka-Laajasalo Oy:lle asukaslehti, jossa käsitellään asumiseen liittyviä ilmiöitä ja teemoja. Tarve projektille oli tiedonvälityksen näkökulmasta selkeä, sillä aikaisemmin Heka-Laajasalo Oy ei ole julkaissut asumisen arkisista asioista kertovaa lehteä, ja yhtiön viestintä asukkaille on ollut erittäin vähäistä. Täysin uuden lehden perustaminen noin 1 350 asunnon huollosta ja hallinnoinnista vastaavalle Heka-Laajasalo Oy:lle vaati runsaasti suunnittelua, jossa oli huomioitava muun muassa kohderyhmän heterogeenisyys, lehden rajattu julkaisualue sekä hankkeen toteuttamiseen käytettävissä olleet ajalliset ja taloudelliset resurssit. Lehdelle määritettiin tavoitteeksi monipuolisuus, kiinnostavuus sekä rakenteellinen ja visuaalinen selkeys. Lisäksi lehtikonseptista tavoiteltiin sellaista, että lehden julkaisua olisi helppoa jatkaa tulevaisuudessa mahdollisista päätoimittajavaihdoksista riippumatta. Lehtikonseptin suunnittelu ja hyväksyttäminen ajoittui kevääseen 2013, jolloin lehdelle laadittiin alustava rakenne fyysisine mittasuhteineen sekä sisältö- ja taittosuunnitelmineen. Journalistiset toimet haastatteluineen, tiedonkeruineen sekä valokuvauksineen suoritettiin kesä-elokuussa 2013. Aineiston käsittelevä editointi ja lehden taitto toteutettiin elokuun lopussa 2013. Valmis 12-sivuinen lehti jaeltiin Heka-Laajasalo Oy:n 1 350 talouteen syyskuun aikana. Uudesta lehdestä saatu palaute oli pääasiassa myönteistä. Heka-Laajasalo Oy on toivonut lehden julkaisemisen jatkamista myös vuonna 2014. Asukaslehden perustaminen nollapisteestä alkaen oli erittäin monivaiheinen prosessi, joka vaati journalistisen näkemyksen lisäksi kykyä toimia erilaisten odotusten ristipaineissa. Laadittu konsepti osoittautui onnistuneeksi, ja tarjoaa erinomaiset lähtökohdat julkaisun jatkokehittämiselle.	
Asiasanat Kansalaisjournalismi, konseptisuunnittelu, asukastoiminta, sisältötuotanto, taitto, kohderyhmät.	

Degree programme in Journalism

Author(s) Mikko Vesa	Group or year of entry 2009
The title of thesis The Establishment of a Community Media Publication Case: Heka-Laajasalo Oy	Number of report pages and attachment pages 56+1
Advisor(s) Kaarina Järventausta	
The main target of my thesis was to establish a newspaper for Heka-Laajasalo Oy, which is responsible of the maintenance of nearly 1 350 rental apartments owned by Helsingin kaupungin asunnot Oy. From the point of view of communication, there was an evident need for the project: Heka-Laajasalo Oy had not earlier had a specific publication for its tenants and the communication policy of the company towards its customers had been more or less nonexistent. The establishment of a new publication for a specific organization required plenty of planning. Some of the details that had to be taken into account were the heterogeneity of the target group, the geographically limited area of circulation and the limited financial and time resources. The objectives set for the publication were that its content had to be diverse and interesting, its structure well-considered and its visual outlook clear. One of the main purposes was also to plan the concept so that it would be easy to publish the next edition of the paper, even though the editor-in-chief could possibly change. Designing of the concept took place in spring 2013, when the preliminary structure, physical size and content of the publication were planned. Journalistic activities with interviews, data collection and photography were carried out between June and August 2013. Editing and layout took place in the last weeks of August 2013. The finished product was sent to print at the end of August; a 12-page publication distributed to 1350 households in Laajasalo by the end of September. The feedback received from the newspaper was mainly positive. Heka-Laajasalo Oy was requested to also continue its publication activities in 2014. The establishment of a new, community-based publication from scratch was a multi-dimensional task. In addition to journalistic vision, it required the capacity to coordinate and fit different expectations into a one readable package. This concept was successful and it provides an excellent basis for further development of the publication.	
Key words Community media, grassroots democracy, concept design, content production, layout, target group.	

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Opinnäytetyöprojektin aiheen valinta.....	1
1.2	Tavoiteltava tulos	2
2	Toimeksiantaja.....	4
2.1	Heka-Laajasalo Oy	4
2.2	Asukasdemokratia	5
3	Tarve asukaslehdelle	8
3.1	Heka-Laajasalo Oy:n viestintä	8
3.2	Viestinnän ongelmat Heka-Laajasalo Oy:n alueella.....	10
3.3	Laajasalon alueella ilmestyvät lehdet.....	11
4	Lehden perustaminen	14
4.1	Erilaiset lehtigenret.....	14
4.2	Lehden teko-ohjeet	15
4.3	Kustannussopimus.....	16
5	Lehden tavoitteet.....	18
5.1	Kohderyhmän huomiointi	18
5.2	Strategiset tavoitteet.....	19
5.3	Laadulliset tavoitteet	20
5.4	Tekniset tavoitteet.....	21
6	Konseptointi	23
6.1	Valmiit mallit.....	23
6.2	Sivukoon suunnittelu	24
6.3	Sisällön reunaehdot.....	25
6.4	Suunnittelupalaveri.....	26
6.5	Taittосуunnittelu	27
7	Toteutus.....	30
7.1	Ohjeistus.....	30
7.2	Painojen kilpailutus	32
7.3	Journalistinen kirjoittaminen.....	33
7.4	Valokuvaaminen ja kuvitus	36
7.5	Käsittelevä editointi.....	38

7.6	Taitto.....	39
8	Painattaminen ja jakelu.....	41
8.1	Paino	41
8.2	Tiedotus.....	42
8.3	Jakelu.....	43
9	Arviointi.....	45
9.1	Palautteen kerääminen.....	45
9.2	Tavoitteiden saavuttaminen	47
9.3	Lehden suhde muihin lehtiin - lehtityyppi	48
10	Tulevaisuus.....	50
10.1	Arvio oppimisprosessista	50
10.2	Kehittämisaajatukset.....	51
	Lähteet	54

Liite 1. Laaki 1/2013. Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehti.

1 Johdanto

Vuonna 2013 perustin Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alaiselle aluehuoltoyhtiölle, Heka-Laajasalo Oy:lle 12-sivuisen asukaslehden. Ensimmäiset ajatukset asukaslehden perustamisesta oli esitetty ensimmäisen kerran jo vuonna 2012, mutta konkreettiset toimet uuden julkaisun kehittämiseksi aloitettiin huhtikuussa 2013. Tehokkaan työskentelyn ansiosta Laaki-lehdeksi nimetty julkaisu näki ensimmäistä kertaa päivänvalon syyskuun alussa - vain noin viisi kuukautta suunnittelutyön käynnistämisen jälkeen. Tässä raportissa esitellään seikkaperäisesti, millaiseen toimintaympäristöön Laaki-lehti luotiin, kuinka sitä suunniteltiin, ja mitä konkreettisia toimia idean saattaminen valmiiksi julkaisuksi vaati.

1.1 Opinnäytetyöprojektin aiheen valinta

Ennen Haaga-Helia ammattikorkeakoulun journalismin koulutusohjelmaan pääsemistä syksyllä 2009 olin suorittanut filosofian maisterin tutkinnon kehitysmaantieteen alalta Helsingin yliopistossa, josta valmistuin helmikuussa 2006. Ylemmän korkeakoulututkinnon aikaisempi suorittaminen olisi tarjonnut minulle erinomaiset valmiudet tieteellisen opinnäytetyön tekemiseen. Tieteellisen tekstin tuottamista tarkoituksenmukaisempana oman kehitykseni kannalta pidin ammatillisen osaamiseni vahvistamista, minkä vuoksi päädyin valitsemaan produktiivisen opinnäytetyön valmistamisen.

Yhdeksi varteenotettavimmista vaihtoehdoista haluamaani lopputulokseen pääsemiseen katsoin kokonaan uuden lehden perustamisen. Vaikka olen työhistoriani aikana ennättänyt työskentelemään useissa lehdissä ja toimimaan painokseltaan noin 10 000 kappaaleen suuruisen, seitsemästi vuodessa ilmestyneen lehden päätoimittajana, itselläni ei ollut vielä kokemusta täysin uuden lehden perustamisesta nollapisteestä alkaen.

Vuoden 2012 alusta alkaen olen toiminut vapaaehtoisesti Helsingin kaupungin asunnot Oy:n luottamustehtävissä Laajasalon kaupunginosassa. Luottamustehtäviin on kuulunut 204 asuinhuoneiston suuruisen Vuorilahden vuokranmäärityksikön talotoimikunnan puheenjohtajuus sekä tästä seurannut Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnan jäsenyys. Loppukevällä 2012 toimittajan työstäni tietoiset vuokralaistoimikunnan jäsenet

kysyivät mahdollisuuttani toimittaa Heka-Laajasalo Oy:lle oma lehti, jossa kerrottaisiin asumiseen liittyvistä asioista ja ilmiöistä Laajasalon alueella. Jo tuolloin lupauduin alustavasti harkitsemaan asiaa.

Opinnäytetyön tekemisen tultua ajankohtaiseksi keväällä 2013, muistin vajaan vuoden takaisen keskustelun asukaslehden perustamisesta Heka-Laajasalo Oy:lle. Punniskeltua ni omaa mielenkiintoani lehden toteuttamiseen eri näkökulmista, päädyin tiedustelemaan Heka-Laajasalo Oy:n johdon ja vuokralaistoimikunnan sekä Haaga-Helia ammattikorkeakoulun opinnäytetyönohjaajien kantaa lehden perustamiseen. Kaikkien osapuolten näytettyä hankkeelle vihreää valoa, päätin valita opinnäytetyön aiheekseni Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden perustamisen.

1.2 Tavoiteltava tulos

Opinnäytetyöprojektini tarkoituksena on perustaa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueyhtiölle, Heka-Laajasalo Oy:lle oma lehti, jossa käsitellään asumiseen liittyviä ajankohtaisia asioita ja ilmiöitä Laajasalon alueella.

Lehden tavoitteena on tehostaa Heka-Laajasalo Oy:n tiedonvälitystä yhtiöltä asukkaille sekä parantaa asukkaiden tietämystä ajankohtaisista, sekä asumiseen yleisellä tasolla liittyvistä asioista. Lehdestä ei ole kuitenkaan tarkoitus rakentaa yksipuolista, Heka-Laajasalo Oy:n markkinointiviestintävälinettä, vaan tuoda esille myös asukkaiden omaa näkökulmaa ”asiakkaalta” yhtiön suuntaan.

Merkittävässä asemassa projektin suunnitellun toteutumisen kannalta on avoin tietojen jakaminen Heka-Laajasalo Oy:n 11 vuokranmääritysyksikön puheenjohtajien kesken sekä riittävän sitoutumisen aikaansaaminen lehden toteuttamiseksi suunnitellussa aikataulussa. Parhaassa tapauksessa uusi lehti voisi vahvistaa yhteisöllisyyttä alueyhtiön asukkaiden ja asukasdemokratia-aktiivien kesken sekä saada aikaan alueellista mennekeä, joka ei Laajasalossa ole ollut erityisen vahva.

Toteutuessaan tulos on merkittävä, sillä aikaisemmin Heka-Laajasalo Oy:llä ei ole ollut omaa asukaslehteä ja tiedotuskäytännöt ovat muutoinkin olleet häilyviä. Yhtiön tiedo-

tus on perustunut lähinnä kiinteistön porraskäytäviin kiinnitettyjen tiedotteiden varaan. Aukastiedotuksen selkärangan puolestaan ovat muodostaneet talotoimikuntien pöytäkirjat ja yksittäiset tiedonannot esimerkiksi talkoista.

Projektista saatujen kokemusten perusteella tarkastellaan mahdollisuutta julkaista lehteä myös syksyllä 2013 ilmestyvän numeron jälkeen.

2 Toimeksiantaja

Alkuperäinen ajatus asukaslehden perustamisesta esitettiin Heka-Laajasalo Oy:n 11 vuokranmääritysyksikön talotoimikuntien puheenjohtajista koostuvassa vuokralaistomikunnassa keväällä 2012. Tämän kappaleen tarkoituksena on luoda katsaus monimutkaiselta kuulostavan vuokralaisdemokratiajärjestelmän toimintaperiaatteisiin ja organisaatorakenteeseen sekä esitellä lehden kustantaja, Heka-Laajasalo Oy.

2.1 Heka-Laajasalo Oy

Helsingin kaupungin asunnot Oy (Heka Oy) on Helsingin kaupungin omistama asuntoyhtiö. Yhtiö vastaa Helsingin kaupungin omistajaohjauksen mukaisesti valtion tuella rahoitettujen kaupungin ARA-vuokratalojen hallinnosta. Hallintoon kuuluu pääomatalouden hallintaa, suunnittelua, valvontaa ja kehittämistä. Yhtiön tarkoituksena ei ole tuottaa voittoa, eikä se jaa osinkoa. (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014a).

Helsingin kaupungin asunnot Oy omistaa Helsingissä noin 43 500 ARA-vuokra-asuntoa, joiden isännöinnistä ja huollosta vastaa 21 eri maantieteellisille alueille sijoitettua alueyhtiötä (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014a). Helsingin kaupungin asunnot Oy on ollut olemassa vasta vuoden alusta 2012 lähtien. Ennen vuotta 2012 alueyhtiöt omistivat kaikki Helsingin kaupungin alueella sijainneet ARA-vuokra-asunnot ja vastasivat niiden hallinnosta. (Närö 2012). Esimerkiksi Laajasalon kaupunginosassa sijainneet vuokra-asunnot kuuluivat Laajasalon Kiinteistöt Oy -nimiselle asuntoyhtiölle.

Tammikuun 1. päivänä 2012 kaikki Helsingin kaupungin yli 43 000 ARA-vuokra-asuntoa fuusioitiin Helsingin kaupungin asunnot Oy:hyn, josta käytetään lyhennettä Heka (Närö 2012). Samassa yhteydessä Laajasalon Kiinteistöt Oy:n perustalle perustettiin alueyhtiö Heka-Laajasalo Oy. Heka-Laajasalo Oy:llä on yhteensä 1 340 asuinhuoneistoa, toimistoa ja liiketilaa 11 vuokranmääritysyksikössä, jotka sijaitsevat eri puolilla Laajasalon kaupunginosaa Itä-Helsingissä. Henkilökuntaa Heka-Laajasalo Oy:ssä oli vielä syyskuussa 2013 kaikkiaan 21 henkilöä, joista toimistossa, huollossa ja siivoustyössä työskenteli seitsemän henkilöä kussakin. (Heka Laajasalo Oy 2014a).

Elokuussa 2013 julkaistiin tieto, jonka mukaan Heka-alueyhtiöt jatkavat synergiaetujen ja kustannussäästöjen etsimistä tehostamalla ja yhdistämällä toimintojaan. Tämän tavoitteen mukaisesti Hekan alueyhtiöistä Heka-Laajasalo Oy, Heka-Roihuvuori Oy sekä Heka-Siilitie Oy yhdistivät toimistonsa samaan toimitilaan Herttoniemen kaupunginosaan (Ljungberg P. 27.8.2013). Muutoksen avulla aiempien kolmen aluetoimiston henkilökunnan päällekkäisiä työtehtäviä pyritään organisoimaan järkeviksi toiminnalliseksi ja hallinnolliseksi kokonaisuuksiksi, minkä avulla etsitään säästöjä muun muassa työvoimakustannuksiin. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuosikertomuksessa vuodelta 2012 toimitusjohtaja Jaana Närö kertoo hallinnon tehostamisen perimmäiseksi päämääräksi vuokrankorotuspaineiden hillitsemisen ja kohtuuhintaisen asumisen turvaamisen myös tulevaisuudessa.

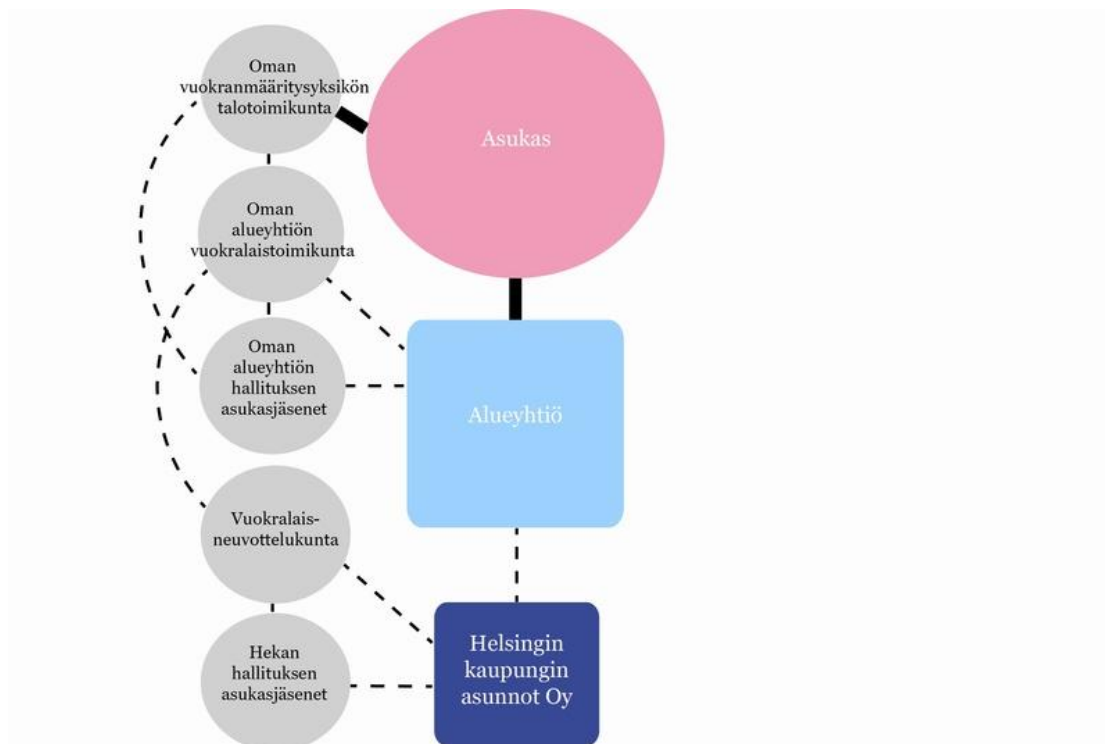
2.2 Asukasdemokratia

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n omistamassa vuokra-asuntokannassa on käytössä niin kutsuttu vuokralaisdemokratiajärjestelmä. Vuokralaisdemokratia antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevissa asioissa. Lisäksi sen tavoitteena on lisätä asumisviihtyvyyttä sekä edistää vuokratalojen kunnossapitoa sekä hoitoa. (Helsingin kaupungin asunnot 2014b).

Helsingin kaupungin asuntojen vuokralaisdemokratiajärjestelmä toimii kolmella tasolla, joita ovat talotoimikunnat, vuokralaistoimikunnat sekä vuokralaisneuvottelukunta. Jokaisella vuokranmäärityksiköllä, jotka muodostuvat yksittäisistä taloista tai taloryhmistä, on asukkaiden kokouksen valitsema talotoimikunta. (Kuva 1.) (Helsingin kaupungin asunnot 2014b). Talotoimikuntien puheenjohtajat, jäsenet ja varajäsenet valitaan kahden vuoden välein. (Helsingin kaupunki 2011). Talotoimikuntien luottamushenkilöt on valittu edellisen kerran asukaskokouksissa syksyllä 2011 sekä syksyllä 2013.

Talotoimikuntien puheenjohtajat muodostavat kunkin alueyhtiön alueella vuokralaistoimikunnan, joka edustaa kaikkia alueyhtiön toiminta-alueen asukkaita. Vuokralaisneuvottelukunta puolestaan toimii Helsingin kaupungin asuntojen kaikkien asukkaiden edustajana, johon on valittu jokaisesta alueellisesta vuokralaistoimikunnasta kaksi edustajaa. (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014b). Heka-Laajasalo Oy:n alueella vuokra-

laistoimikuntaan kuuluu 11 jäsentä eli yhtä monta kuin vuokranmäärityksikköjä alueyhtiön alueella sijaitsee (Heka Laajasalo Oy 2014a).

Kuva 1. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokralaisdemokratiajärjestelmä toimii useilla eri tasoilla (Vuokralaisneuvottelukunta 2014).

Vuokralaisdemokratiasta on säädetty yhteishallintolaissa (Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa (649/1990)), siihen perustuvassa Helsingin kaupungin vuokralaisdemokratiasäännössä (Helsingin kaupunki 2011) ja sen menettelyohjeessa (Helsingin kaupunki 2005). Nykyinen vuokralaisdemokratiasääntö on hyväksytty Helsingin kaupunginvaltuustossa 26.10.2011. Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi uuden asukashallinnossa käytettävän vuokralaisdemokratiasäännön keväällä 2013 pidetyssä kokouksessaan, mutta päätöksestä on valitettu hallinto-oikeuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että uusitulla vuokralaisdemokratiasäännöllä ei toistaiseksi ole lainvoimaa. (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2013).

Vuokralaisdemokratian perimmäiseksi tarkoitukseksi on määritelty tavoite antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia asumiseen liittyvissä asioissa sekä lisätä asumisviihtyvyyttä. Vuokralaisdemokratiasääntö sekä sen soveltamisen menettelyohje määrittävät talo- ja vuokralaistoimikunnille sekä vuokralaisneuvottelukunnalle yksityis-

kohtaisesti niille kuuluvat tehtävät. Laveammin tulkittuna yksittäisten talo- tai vuokra-laistoimikuntien mahdollisuuksien asukkaiden edunvalvojina ei kuitenkaan voida nähdä rajoittuvan vain vuokralaisdemokratiasäännössä määritettyihin tehtäviin. Esimerkiksi tavoite asuinviihtyvyyden parantamisesta voi pitää sisällään monia erilaisia vaihtoehtoisia toimia, joiden toteuttamisesta voidaan niin halutessa tehdä päätöksiä demokraattisia periaatteita noudattaen.

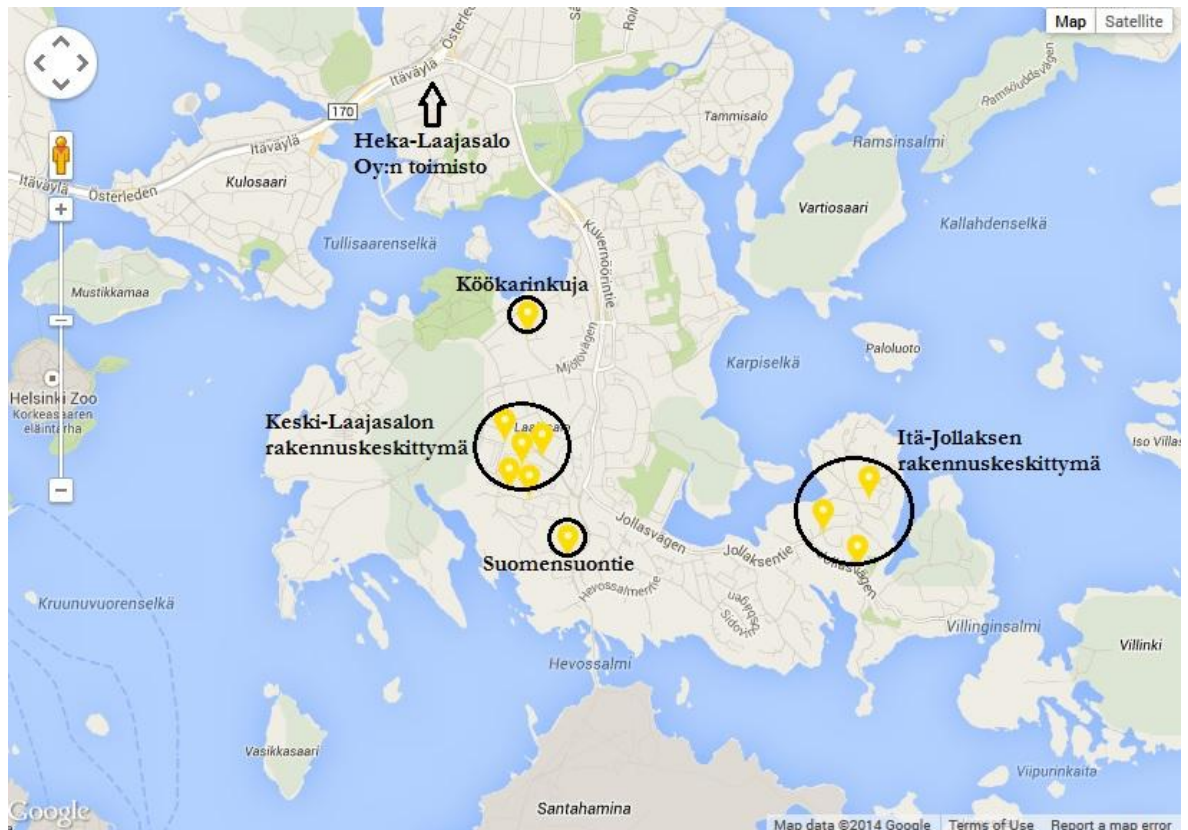
3 Tarve asukaslehdelle

Monien organisaatioiden toimintaan liittyvä perusongelma on se, että perimmiltään yksinkertaisista asioista tehdään tarpeettoman monimutkaisia. Viestintäsektorilla tämän voidaan katsoa näkyvän erilaisten julkaisujen valtavana määränä. Lehtiä on monille eri kohdeyleisöille, eivätkä esimerkiksi kaikki järjestölehdet pysty laadullisesti puolustamaan paikkaansa. Samoihin viestinnällisiin tavoitteisiin voitaisiin päästä myös vaatimatommammin ja kustannustehokkaammin panostuksin, esimerkiksi sosiaalista mediaa hyödyntämällä. Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden voidaan kuitenkin sanoa tulleeseen todelliseen tarpeeseen, sillä alueyhtiön viestintä asukkaille on ollut vaatimatonta. Lisäksi Laajasalon kaupunginosa on siitä harvinainen, että siltä puuttuu laadukas ja säännöllisesti kotitalouksiin jaettava kaupunginosalehti.

3.1 Heka-Laajasalo Oy:n viestintä

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueellisella huoltoyhtiöllä, Heka-Laajasalo Oy:llä on 1 340 asuinhuoneistoa, toimisto- ja liiketilaa 11 vuokranmääritysyksikössä Laajasalossa (Heka Laajasalo 2014a). Valtaosa alueyhtiön huolehtimasta rakennuskannasta (kuusi yksikköä) sijaitsee Reiherintien, Rudolfintien ja Gunillantien rajaamalla alueella Keski-Laajasalossa. Toinen suuri keskittymä sijaitsee Itä-Jollaksessa, missä Jollaksentien ja Pääskylahdentien välimaastossa sijaitsee kaikkiaan kolme vuokranmääritysyksikköä. Näiden lisäksi yksi vuokranmääritysyksikkö sijaitsee Pohjois-Laajasalossa Köökarinkujalla ja yksi Etelä-Laajasalossa Suomensuontiellä. (Heka Laajasalo 2014c). (Kuva 2).

Vaikka kaikki Heka-Laajasalo Oy:n vuokranmääritysyksiköt sijaitsevat maantieteellisesti rajatulla alueella Helsingin suurimmalla saarella, ovat niiden väliset etäisyydet Laajasalon mittavan koon vuoksi verrattain pitkiä Keski-Laajasalon ja Itä-Jollaksen suurempia rakennuskantakeskittymiä lukuun ottamatta. Tämän vuoksi kaikilla vuokranmääritysyksiköillä ei ole välitöntä yhteyttä toisiinsa, eivätkä kiinteistöjen asukkaat välttämättä edes tiedä, millaisia muita asuin kohteita Laajasalossa sijaitsee. Myös alueyhtiön toimisto osoitteessa Hitsaajankatu 9 sijaitsee Herttoniemessä, eikä välttämättä satu laajasalolais ten asukkaiden arkipäiväisten kulkureittien varrelle.

Kuva 2. Heka-Laajasalo Oy:n vuokranmääritysyksiköiden sijainnit kartalla (Google Maps 2014, tekijän muokkaama).

Huolimatta siitä, että Heka-Laajasalon toimialueella sijaitsevista 1 340 huoneistossa, toimistossa ja liiketilassa asuu tuhansia ihmisiä, yhtiöltä puuttuu vakiintunut ja säännöllinen tiedonvälityskanava asukkaiden suuntaan. Yhtiön kaikkia asukkaita ja muita käyttäjiä koskevista asioista tiedotetaan lähinnä kiinteistöjen ilmoitustauluille kiinnitettävien tiedottein sekä tarvittaessa kaikkiin koteihin lähetettävien kirjein. Tiedonvälityskanavana Heka-Laajasalo Oy:n asukkaita palvelee myös neljästi vuodessa ilmestyvä Helsingin kaupungin asunnot Oy:n oma lehti Hima (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014c), joka kuitenkin käsittelee kaikkien Hekan yli kahdenkymmenen alueyhtiön asioita yleisellä tasolla, Helsinki-keskeisestä näkökulmasta.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueyhtiöiden internetsivut uudistettiin keväällä 2013. Huhtikuun lopusta lähtien internetsivujen perusrakenne on ollut samanlainen kaikilla Heka-konsernin alueyhtiöillä. Uudistuksen avulla sivuista pyrittiin tekemään monipuoliset ja asukkaita mahdollisimman hyvin palvelevat. Tietokoneen lisäksi uudis-

tettuja sivuja on helppo käyttää myös matkapuhelimella ja tabletilla. (Helsingin kaupungin asunnot 2014d). Helsingin kaupungin alueyhtiöiden verkkosivut löytyvät osoitteesta <http://www.hekaoy.fi/yhtio/alueyhtiot>.

Uudistuksen jälkeen Heka-Laajasalon internetsivuilla olevaa ”ajankohtaista” -alasia oli syyskuun 19. päivään mennessä päivitetty kaiken kaikkiaan seitsemällä uutisella. Seitsemän uutisaiheen lisäämistä Heka-Laajasalo Oy:n internetsivuille vajaan viiden kuukauden aikana voidaan pitää varsin verkkaisena tietottamistahdina yhtiöltä, jonka asiakuntaan kuuluu tuhansia alueen asiakkaita. Päivitystahti on kuitenkin merkittävästi suurempi kuin yhtiön tiedottaminen kiinteistöjen porraskäytävissä tai suorilla kirjeillä asukkaille. Suoria yhteydenottoja yhtiöltä asukkaille tulee keskimäärin kahdesti vuodessa. Yhteydenotot käsittelevät tyypillisesti kutsua vuokralaisdemokratiasäännön edellyttämiin asukaskokouksiin sekä seuraavan vuoden alussa voimaanastuvia vuokrankorotuksia.

3.2 Viestinnän ongelmat Heka-Laajasalo Oy:n alueella

Heka-Laajasalo Oy:n virallisen tiedonvälityksen nojaaminen harvakseltaan päivitettävien internetsivujen sekä ilmoitustauluille epäsäännöllisesti jaettavien, monesti varsin huomaamattomien tiedotteiden varaan on saanut alueyhtiön tiedottamisen tuntumaan päämäärättömältä sekä tehottomalta. Vakiintuneiden tiedotuskäytäntöjen ja -kanavien puuttumisen vuoksi alueyhtiön asukkaiden tietämys asumiseen liittyvistä yksittäisistä asioista, ajankohtaisista muutoksista, laajemmista ilmiöistä, ja käynnissä olevista prosesseista on heikkoa ja perustuu monin paikoin lähinnä porraskäytäväpuheisiin. Tiedotukseen liittyvien epäkohtien vuoksi Heka-Laajasalo Oy voidaan kokea etäiseksi ja vaikeasti lähestyttäväksi, kasvottomaksi organisaatioksi eikä asukkaiden etua palvelevaksi huoltoyhtiöksi, jollaisena se haluaa itseään markkinoida. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuosikertomuksessa vuodelta 2012 (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2012) Hekan arvoiksi mainitaan muun muassa asukaslähtöisyys, jonka osaksi todetaan seuraavat alakohtat:

- Asunnot ovat asukkaidemme koteja.
- Asukkaillamme on monia vaikutusmahdollisuuksia asumiseensa.

– Tarjoamme ammattitaitoista asumisen asiakaspalvelua.

Alueyhtiön lisäksi keskeisiä viestinnän toimijoita Heka-Laajasalo Oy:ssä ovat asukaskokouksissa valitut vuokranmääritysyksiköiden talotoimikunnat. Vuokralaisdemokratiasäännön mukaan (Helsingin kaupunki 2011) talotoimikuntien on pidettävä kokouksistaan pöytäkirjaa. Pöytäkirja on asetettava nähtäville kahden viikon kuluessa kokouksesta talon ilmoitustauluille tai saatettava muutoin asukkaiden tietoon ja toimitettava tiedoksi alueyhtiölle. Pöytäkirjoissa tuodaan julki esimerkiksi talotoimikuntien tekemiä päätöksiä sekä muistiin kirjattuja huomioita kiinteistöissä havaituista epäkohdista. Pöytäkirjojen asiapitoisuudesta huolimatta ne eivät sinänsä toimi tehokkaimpana mahdollisena viestien levityskanavana ja tosiasiallisesti niitä lukevat vain erittäin harvat vuokranmääritysyksiköiden asukkaat.

Heka-Laajasalo Oy:n tiedotuskäytäntöjen ei voida nähdä olevan aukottomasti yhteneviä yhtiön vuokralaisdemokratialinjauksen kanssa. Vuokralaisdemokratian päätavoitteena on antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia omaa asumistaan koskevissa asioissa, lisätä asumisviihtyvyyttä sekä edistää vuokratalojen kunnossapitoa ja hoitoa. Ainakin teoriassa viestinnällä olisi keskeinen rooli näiden tavoitteiden täyttämässä. Jos viestintä ontuu, vaikutusmahdollisuudet eivät toteudu.

Tiedottamisessa esiintyvien vaillinaisuuksien vuoksi Heka-Laajasalo Oy:n asukkaat eivät välttämättä koe saavansa ääntänsä kuuluviin tai että alueyhtiö ajaisi tehokkaasti heidän etuaan, vaikka tämä kuuluu Heka-konsernin arvoihin (Helsingin kaupungin asunnot Oy 2012). Käytännön lieveilmiöiden lisäksi tämä näkyy yhteisöllisyyden kokemuksen puuttumisena. Parhaassa tapauksessa uusi, koteihin kannettava asukaslehti voisi tehostaa tiedonvälitystä, tarjota asukkaille tärkeää ja ajankohtaista tietoa asumisesta sekä olla osaltaan kehittämässä yhteisöllisyyden tunnetta Heka-Laajasalo Oy:n asukkaiden keskuudessa.

3.3 Laajasalon alueella ilmestyvät lehdet

Helsingin kaupungin asunnot Oy julkaisee neljästi vuodessa ilmestyvää Hima -nimistä aikakauslehteä, joka jaetaan kaikkiin Helsingin kaupungin vuokra-asuntoihin. Painok-

seltaan 50 000 kappaleen suuruisen lehden toimittamisesta vastaa MCI Press Oy, joka markkinoi itseään Suomen suurimpana mediariippumattomana asiakaslehtitalona (MCI Press 2014). Lehden sisältö koostuu asumiseen liittyvistä ilmiöjutuista sekä Helsingin kaupungin asuntoja koskevista lyhyistä uutisista, joista tärkeimmät on käännetty myös englanniksi ja ruotsiksi (Helsingin kaupungin asunnot 2013b). Koska lehti jaetaan liki 50 000 talouteen koko Helsingin alueella ja sen kohderyhmään kuuluvat kaikkien Hekan 21 alueyhtiön asukkaat ja sidosryhmät, on selvää, ettei 24-sivuisen julkaisun sivuilla riitä paljonkaan palstatilaa yksittäisten alueyhtiöiden ajankohtaisille asioille.

Laajasalon peruspiirin (sisältäen Itäsaaret, Santahaminan, Vartiosaaren ja Villingin) väestömäärä vuoden 2013 alussa oli hieman yli 17 000 asukasta (Helsingin kaupungin tietokeskus). Vaikka kokonaisuudessaan saareen sijoittuva kaupunginosa on maantieteellisesti selvärajainen ja sillä on selvä ydinalueensa palvelukeskittymiseen, Laajasalosta puuttuu oma kaupunginosalehti, jossa keskityttäisiin paikallisten uutistapahtumien, ilmiöiden ja hankkeiden käsittelemiseen.

Vuoden 2013 keväästä lähtien Laajasalossa sijaitseviin talouksiin on toimitettu ilmaisjakeluna Hellas -nimistä sanomalehteä. Hellas on Letterbox Mediat -nimisen yrityksen julkaisema tabloidikokoinen ilmaisjakelulehti, joka ilmestyy jakelualueellaan Herttoniemessä, Jollaksessa, Laajasalossa ja Tammisalossa joka kolmas viikko (Hellas 2014). Keskimäärin 8-sivuisen lehden toimituksellinen aineisto on journalistisesta näkökulmasta katsoen osoittautunut melko heppoiseksi ja lehden pääpainopiste on ilmestymisalueensa palveluiden mainostamisessa. Lehden sivuille satunnaisesti koostettu uutismainen sisältö ei ole suunnattu ainoastaan Laajasalon asukkaille, vaan valittu siten, että se herättäisi mielenkiintoa myös esimerkiksi Herttoniemen asukkaissa. Yleisesti ottaen Laajasaloa käsittelevien ja sen asukkaita välittömästi koskevien artikkeleiden määrä Hellas-lehdessä on toistaiseksi jäänyt vähäiseksi Kruunuvuorenrannan kaupunginosan rakentamistöiden etenemisen seurantaan lukuun ottamatta.

Hellas-lehden lisäksi kaikki Laajasalossa sijaitsevat taloudet kuuluvat myös kahdesti viikossa ilmestyvän Helsingin Uutiset -ilmaislehden jakelun piiriin. Tabloidikokoista Helsingin Uutiset -lehteä julkaisee SLY-kaupunkilehdet Oy, joka kuuluu osaksi Suomen Lehtiyhtymää (Suomen Lehtiyhtymä 2014a). Helsingin Uutiset jaetaan kaikkiin Helsin-

gin alueella sijaitseviin koteihin ja lehdestä tehdään eri jakelupiireillä hieman toisistaan poikkeavat painokset. Laajasalo kuuluu Helsingin Uutisten itäpainoksen jakelualueeseen, joka selviää lehden kansisivun reunaan painetusta i-kirjaimesta (Helsingin Uutiset 2014b). Koska lehti saavuttaa suuren osan helsinkiläisistä, myös tämän lehden mahdollisuudet yhden asuinalueen asioiden syväluotaamiseen ovat erittäin rajoittuneet.

Hellas-lehden ja Helsingin Uutisten lisäksi laajasalolaisiin talouksiin kannetaan myös esimerkiksi Helsinki-info -nimistä Helsingin kaupungin tiedotuslehteä, joka ilmestyy kuudesti vuodessa ja jonka painopiste on kaupungin palveluista viestimisessä sen asukkaille (Helsinki-info 2014). Luterilaiseen seurakuntaan kuuluvat laajasalolaiset kuuluvat myös Helsingin seurakuntayhtymän joka toinen viikko ilmestyvän Kirkko ja kaupunki -lehden sekä Roihuvuoren seurakunnan Kiikari-lehden vastaanottajiin. Näiden lehtien tarkoitus on kuitenkin uskonnollisten asioiden esiintuomisessa asumisen sijaan.

4 Lehden perustaminen

Lehden perustamista ei voi pitää erityisen arkisena toimenpiteenä. Kustannusalalla työskenteleviä henkilöitä lukuun ottamatta vain harva voi kertoa perustaneensa kokonaan uuden lehden tai osallistuneensa julkaisun kehitystyöhön. Koska myös Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden perustamisessa liikuttiin ennestään tuntemattomilla vesillä, oli aihepiiriin, lehden tekemiseen, välttämätöntä perehtyä ennalta. Myös lehden perustamisen aiheuttamien kustannusten kattamisesta oli sovittava etukäteen, sillä käytettävissä olleet rahavarat määrittivät omalta osaltaan lehden fyysistä ulkomuotoa.

4.1 Erilaiset lehtigenret

Lehtiä voi luokitella erilaisiin ryhmiin ja niille voi löytää useita eri lajityyppejä tarkastelun kriteereistä riippuen. Esimerkiksi Lasse Rantasen toimittamassa kirjassa Mistä on hyvät lehdet tehty: visuaalisen journalismin keittokirja, lehtityypit on karkeasti jaoteltu kolmeen eri osaan, yleisölehtiin, asiakaslehtiin sekä yhteisölehtiin sen mukaan kenelle ne on suunnattu (Rantanen 2007, 26).

Yleisölehdet ovat tavallisesti lehtien julkaisutoimintaan erikoistuneiden kustannustalojen tuotteita, joille on leimallista kaupallisuus. Yleisölehdet, joista yleisemmin käytetään nimitystä aikakauslehdet, voivat käsitellä maailmaa ja ihmiselämää kaikilta mahdollisilta suunnilta. Tyypillistä niille on symbioottinen luonne lehden journalistisen luonteen sekä kustantajan liiketoiminnan välillä - lehdet, jotka eivät pärjää kilpailussa lukijoiden ajasta, kuihtuvat vähitellen kokonaan pois. (Rantanen 2007, 26–28).

Asiakaslehdiksi kutsutaan julkaisuja, joiden taustalla on muulla kuin lehtialalla työskentelevä yritys. Rantasen mukaan (2007, 28) asiakaslehtien olemassaolo perustuu siihen, että yritykset ovat nähneet tarpeelliseksi julkaista lehteä nykyisille ja potentiaalisille asiakkailleen oman liiketoimintansa tukemiseksi. Tähän asiakaslehtien perimmäiseen, liiketoimintaa edistävään tarkoitukseen liittyy myös ongelmia, sillä varsin usein lehtiä luonnehtii ylenmääräinen, suorastaan epäuskottava itsekehu sekä yliampuva palveluiden tyrkyttäminen (Rantanen 2007, 30). Rantasen mukaan (2007, 30) asiakaslehden julkaisemiseen päätyvän yrityksen pitäisi pyrkiä tekemään julkaisusta journalismin vaatimuk-

set täyttävä palvelu ja jättää markkinointi toissijaiseksi tarkoitukseksi. Lukija ei ole kiinnostunut yrityksen näkemyksistä sinänsä, vaan nämä näkemykset on tuotava esille kiinnostavalla tavalla.

Puhuminen ylhäältä alaspäin on lukijan ja samalla potentiaalisen asiakkaan räikeätä aliarvioimista ja jopa halventamista. Lehden ja lukijan suhteen pitää perustua tasa-arvoisuuteen ja keskinäiseen kunnioitukseen, eikä hallitsija-alamainen -asetelmaan. Viestintä onnistuu, jos lähettäjä puhuttelee vastaanottajaa samalta tasolta. (Rantanen 2007, 30).

Kolmannen lehtityypin, **yhteisölehden**, tavoitteena ei välttämättä ole tuottaa voittoa, vaan niitä julkaistaan etupäässä yhteisön tavoitteiden ja toiminnan tukemiseksi. Yhteisölehdiksi lasketaan esimerkiksi erilaiset järjestö-, ammatti-, henkilöstö- ja tiedotuslehdet sekä aatteelliset lehdet. Rantasen mukaan (2007, 31) yhteisölehdille on tyypillistä tietynlainen kotikutoisuus, sillä vain harvalla järjestöllä tai muun tyyppisellä yhteisöllä on varaa käyttää ammattitoimittajia, -valokuvaajia tai -graafikoita jäsen- tai henkilöstölehtiensä tekemiseen. Lisäksi ne ovat usein varsin asiapitoisia julkaisuja, joilta puuttuu yleisölehdille ominainen viihteellisyys sekä elämyksellisyys (Rantanen 2007, 30–31).

4.2 Lehden teko-ohjeet

Lehdentekoon ohjeistava kirjallisuus ei ole Haaga-Helia ammattikorkeakoulun tai pääkaupunkiseudun yleisissä kirjastoissa yliedustettu lähdeaineistonhaara. Monista viestintäalan kirjoista löytyy kuitenkin osviittaa siitä, minkälaisiin seikkoihin lehden suunnittelussa tai uudistamisessa on syytä kiinnittää huomiota. Esimerkiksi Lasse Rantasen (2007) teoksen ”Mistä on hyvät lehdet tehty? Visuaalisen journalismin keittokirja” kuudennessa luvussa opastetaan lukijaa lehden suunnittelussa huomioitavista asioista. Rantanen (2007, 201) tiivistää prosessin alkuvaiheen seuraavasti:

Lehden visuaalisuus vaatii kahdenlaista suunnittelua: uudelle tai uudistettavalle lehdelle tehtävää muotoilua ja numerokohtaista, taittoprosessiin liittyvää suunnittelua.

Vaikka kyseinen lause liittyy yksistään visuaaliseen ulottuvuuteen, voidaan vaatimusten katsoa kohdistuvan yleisellä tasolla myös koko lehden suunnitteluprosessiin. Huomionarvoisella tavalla Rantanen (2007, 201) myös kehottaa panostamaan riittävästi resursseja

lehden suunnitteluun. Hänen mukaansa suunnittelutyöhön voi upota kuukausia, mutta ajankäyttö on syytä nähdä sijoitukseksi tulevaisuuteen. Mitä paremmin perussuunnittelussa on otettu huomioon kaikki mahdollinen toimitustyössä eteen tuleva, sitä paremmin numerokohtainen työ sujuu arkisähläyksen keskellä. Loputtomasti suunnittelua ei kuitenkaan kannata jatkaa, sillä Rantasen mukaan uuden lehden ensimmäinen numero ei ole koskaan valmis - suunnittelutyö voisi olla aina tarkempaa, ajankohtaisempaa, esteettisempää tai syvällisempää. Tärkeintä on mieltä joukko vähimmäisehtoja, jotka lehden on ilmestyessään täytettävä.

4.3 Kustannussopimus

Opinnäytetyöni tavoitteena on ollut perustaa Heka-Laajasalo Oy:lle oma, noin 1 350 talouteen jaettava asukaslehti. Työn luonteen vuoksi on alusta lähtien ollut selvää, että lehden toteuttamiseen tarvitaan paitsi journalistista näkemystä ja aikaa, myös taloudellisia resursseja lehden painokustannusten kattamiseen. Vuokralaistoimikunnalle huhtikuussa 2013 esittämässäni alustavassa laskelmassa arvioin, ettei yhden lehden painattaminen voisi maksaa noin euroa enempää. Lehden kokonaiskustannuksiksi arvioin siis noin 1 350 euroa ilman mahdollisia palkkioita lehden päätoimittajalle, taittajalle, kirjoittajille ja kuvaajille.

Laadittuani alustavan kustannusarvion otin yhteyttä Heka-Laajasalo Oy:n toimitusjohtajaan, Pekka Ljungbergiin ja tiedustelin alueyhtiön mahdollisuutta osallistua lehden kustantamiseen. Ajatus Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden toteuttamisesta sai vuokralaistoimikunnan tavoin myös Ljungbergilta erittäin myönteisen vastaanoton. Heka-Laajasalo Oy:n toimistolla käydyssä kahdenkeskisessä keskustelussa Ljungberg lupasi suullisesti Heka-Laajasalo Oy:n maksavan lehden toteuttamiskustannukset aina 3 000 euroon saakka.

Toimistolla käydyn keskustelun yhteydessä Ljungberg esitti, että asukaslehden nimeksi tulisi Laaki, joka on lyhenne sanaparista Laajasalon Kiinteistöt. Heka-Laajasalo Oy perustettiin vuoden 2012 alussa Laajasalon Kiinteistöt Oy:n (josta käytettiin virallisesti lyhennettä Laaki) perustalle. Asukaslehden nimeäminen Laakiksi toisi näin tietyn jatkumon yhtiön menneisyyden ja nykyisyyden välille. Ljungbergin esitys lehdelle annetta-

vasta nimestä ei ollut edellytys lehden kustantamiselle, vaan rakentavassa hengessä tehty ehdotus. Myös muutoin Ljungberg kertoi antavansa minulle täysin vapaat kädet lehden suunnittelussa ja toteuttamisessa edellyttäen ettei toteuttamiskustannukset nousisi yli 3 000 euron.

Erillistä kirjallista kustannussopimusta lehden rahoittamisesta ei Ljunbergin kanssa käydyssä neuvottelussa katsottu tarpeelliseksi tehdä. Kustantamisesta sovittiin suullisesti. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan suulliset sopimukset ovat riitatapauksissa verrattavissa kirjallisiin sopimuksiin.

5 Lehden tavoitteet

Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden perustamista ei toteutettu vain opinnäytetyöprojektiin kuuluneen produktin valmistamisen vuoksi, vaan sen oli tarkoitus täyttää useita eri tavoitteita ulottuen alueyhtiön tiedonvälityksen tehostamisesta asukkaiden tiedontarpeiden tyydyttämiseen. Selkeän tavoitteenasettelun oli myös määrä helpottaa projektin arvioimista jälkikäteen ja näin edesauttaa julkaisun mahdollista jatkokehittämistä. Tässä kappaleessa kerrotaan paitsi lehdelle asetetuista strategisista, laadullisista ja teknisistä tavoitteista, myös kohderyhmästä, jonka luonne oli tarkoituksenmukaista huomioida kehitystyössä.

5.1 Kohderyhmän huomiointi

Suunnittelemani asukaslehden kohderyhmä muodostuu kaikista Heka-Laajasalo Oy:n yhdentoista vuokranmääritysyksikön noin 3 000 asukkaasta, joiden voidaan kuvailla sijoittuvan erilaisiin ikä- ja sosioekonomisiin luokkiin.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asukasvalinta perustuu tarveharkintaan, jossa huomioidaan hakijaruokakunnan asunnontarve, varallisuus ja tulot. Asukasvalintojen tavoitteena on, että asunnot tarjotaan vuokra-asuntoa eniten tarvitseville ruokakunnille pyrkien samalla vuokranmääritysyksiköiden monipuoliseen asukasrakenteeseen ja sosiaalisesti tasapainoiseen asuinalueeseen. Asunnonvälitys ei siis perustu jonotusajan pituuteen, vaan yksittäisissä alueyhtiöissä ja Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asunnonvälityskeskuksesta tehtyihin harkinnanvaraisiin päätöksiin. (Stadin asunnot 2014).

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n 21 alueyhtiön asukasrakenteen pitäisi siis olla heterogeeninen, edellyttäen että asukasvalinnan ohjenuoraksi tarkoitettuja periaatteita on noudatettu. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että alueyhtiöiden hallinnoimista vuokra-asunnoissa asuu erilaisissa elämäntilanteissa olevia ihmisiä, jotka sijoittuvat erilaisiin ikä- ja varallisuusluokkiin sekä yhteiskuntaryhmiin. Näin esimerkiksi Heka-Laajasalo Oy:n asuinhuoneistoissa asuu yhtäläillä opiskelijoita, työssäkäyviä, työttömiä, maahanmuuttajia kuin eläkeläisiä, vain muutamia esimerkkejä mainitakseni.

Lehdenteon lähtökohdista Heka-Laajasalo Oy:n heterogeeninen asukasrakenne on haastava kohderyhmä, mikä on täytynyt ottaa huomioon lehden konseptia suunniteltaessa. Lehti on tarkoitettu kaikille Heka-Laajasalo Oy:n asukkaille ikä- ja sosioekonomisiin ryhmiin katsomatta. Tämän vuoksi olen katsonut tarpeelliseksi, että lehdessä olisi sisältöä, joka kiinnostaa jossain määrin kaikkia asukkaita. Erityisen haasteelliseksi tehtävän tekevät mediankäyttöön liittyvät yleiset kehityspiirteet. Viime vuosien varrella mediayleisöt ovat fragmentoituneet ja sisältöjä tehdään alati kohdennetuimmille ryhmille (Kantonen 2007). Esimerkiksi yleisölehdet saatetaan konseptoida journalistiselta sisällöltään vain kapeaa ikäryhmää houkuttelevaan muotoon. Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden tapauksessa sisällön rajaamista vain tiettyä joukkoa kiinnostavaksi ei ole kuitenkaan ollut tarkoituksenmukaista ajatella.

Se on varmaa ettei media voi enää elää ilman paljon nykyistä suorempaa ja vuorovaikutukseen perustuvaa suhdetta median kuluttajaan... sisältöä on tehtävä entistä kohdennetummin ja entistä useammalle kohderyhmälle. Siinä riittää puuhaa. (Kantonen 2007).

Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnan keväällä 2013 järjestetyssä kokouksessa Gunillantie 6 -vuokranmääritysyksikön puheenjohtaja Osmo Rantakari esitti ajatuksen lehden toteuttamisesta sähköisenä versiona. Kohderyhmän heterogeenisyyden ja lehden tiedotusluonteisuuden vuoksi en asiaa harkittunani kuitenkaan nähnyt ajatusta verkkolehdestä toteuttamiskelpoiseksi. Lehden toteuttaminen sähköisenä versiona olisi aiheuttanut paitsi tiedotuksellisia haasteita, myös rajannut vastaanottajajoukosta ne, jotka eivät omista lehden lukemiseen soveltuvaa käyttöliittymää.

5.2 Strategiset tavoitteet

Päivi Mykkänen antaa vuonna 1998 toimittamassaan kirjassa ”Yhteisölehti: tekijän opas”, käytännön ohjeita täysin uuden lehden perustamiseen ja lehtikonseptin suunnitteluun. Hänen mukaansa (1998, 30) suunnittelussa on mietittävä tarkkaan lehden strategisia tavoitteita, mikä onnistuu vastaamalla kysymyksiin: Miksi tätä lehteä tehdään ja mihin tiedottamisella pyritään? Ilman tällaista kysymystenasettelua on mahdollista, että lehden perimmäinen tarkoitus jää hämäräksi niin suunnittelijalle itselleen kuin sen lopulliselle vastaanottajajoukolle.

Yksi tärkeimmistä tavoitteista Heka-Laajasalo Oy:n perustamisessa on liittynyt alueyhtiön tiedotuksen tehostamiseen sekä asukasviestinnän kehittämiseen. Heka-Laajasalo Oy:n tiedotukseen ei sinänsä liity mitään poikkeuksellista, joten lehden strategisen tavoitteen hahmottamisen suhteen onkin ollut olennaisinta määrittää, mihin asukasviestinnällä tahdotaan lopulta pyrkiä.

Asukasviestinnän strategisten tavoitteiden näkökulmasta on ollut keskeistä hahmottaa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueyhtiöihin sekä niiden yksittäisiin vuokranmäärityksiköihin liittyvät demokraattiset toimintaperiaatteet, jotka eivät näy selvästi ulospäin sellaiselle joukolla, joka ei niistä ole tietoinen. Vain harva asukas, joka ei kuulu talotoimikuntiin, on tietoinen kiinteistöyhtiön vuokralaisdemokratiajärjestelmästä ja sen käytännön merkityksestä.

Lehden tärkeimmäksi strategiseksi tavoitteeksi olen määrittänyt viestimisen vuokralaisdemokratiajärjestelmästä sekä siitä, että jokaisella asukkaalla on olemassa mahdollisuus vaikuttaa omaan asumiseensa liittyviin asioihin. Avainasemassa vaikutusmahdollisuuksien käyttämisen kannalta on osallistuminen, joka voi olla moniportaista: osallistumista suoraan edustukselliseen demokratiaan talotoimikuntien kautta, tai välillisesti tuomalla omia asumiseen liittyviä kysymyksiä tiedoksi talotoimikunnille, jotka voivat asioita edistää.

5.3 Laadulliset tavoitteet

Mykkäsen mukaan (1998, 32) yhteisölehteä suunniteltaessa on strategisten tavoitteiden lisäksi syytä määritellä myös laadulliset tavoitteet, jotka kertovat lehden sisällön ja ulkoasun tavoitetason. Hän tiivistää laadullisten tavoitteiden merkityksen siten, että hyvä lehti antaa lukijalleen sitä mitä lupaa. Tiedotuslehti antaa informaatiota, hyötylehti hyödyttää.

Hankkeen ideointi- ja suunnitteluprosessin alusta lähtien olen nähnyt tavoitteekseni saada aikaiseksi ensisijaisesti asukaslehdet, jota voidaan määritelmällisesti verrata yhteisölehteen. Heka-Laajasalo Oy:n huoneistojen vuokralaiset, toisin sanoen asukkaat,

muodostavat yhteisön, joita yhdistää maantieteellisen asuinpaikan lisäksi yhteinen vuokranantaja.

Laadullisesta näkökulmasta olen nähnyt tavoittelemisen arvoiseksi tilanteen, jossa perustettava asukaslehti poikkeaa edukseen vertailuryhmästä, johon kuuluvat muiden alueyhtiöiden lehdet, kuten esimerkiksi Heka-Vuosaari Oy:n asukaslehti nimeltä ”Pärskeitä laiturilta”. Vaikka laadullisesti tavoiteltavaa lopputulosta tulisi luonnehtia journalistinen korkeatasoisuus, ei lehdestä ole tarkoituksenmukaista tehdä liian ammattimaisista. Lehden strategiseksi tavoitteeksi määritetyn osallistuvuuden merkityksen korostamisen tulee näkyä myös käytännössä: kynnyksen lehden tekemiseen on oltava riittävän matala riippumatta siitä koskeeko tämä päätoimittajan, taittajan, kuvaajan tai kirjoittavan rivitoimittajan työpanosta.

Liian ammattimaiseen lopputulokseen tähtäävä asukaslehti voi sotia sen perimmäistä tarkoituksiperää vastaan ja tehdä sen tuottamiseen osallistumisesta liian haastavaa. Korostan kuitenkin sitä, ettei liiallisen ammattimaisuuden välttämisen ja journalistisesta laadusta tinkimisen välille pidä merkitä yhtäläisyysmerkkiä. Selkeät ja yksinkertaiset artikkelit voivat olla journalistisesti aivan yhtä arvostettavia ja jopa tarkoituksenmukaisempia kuin korkealentoiset, alan ammattilaisten tuottamat tekstit.

5.4 Tekniset tavoitteet

Asukaslehden tekniset tavoitteet kiteytyvät sen ulkoasun visuaaliseen houkuttelevuuteen ja virheettömyyteen, moitteettomaan painojälkeen sekä lehden tehokkaaseen jakeeluun sen vastaanottajille.

Vaikka periaatteen tasolla olen halunnut pitää kiinni siitä, ettei lehti olisi ilmestyessään liian ammattimaisen oloinen, perusteltua ei ole ollut myöskään tinkiä liikaa sen visuaalisista laatuvaatimuksista, jotka kulminoituvat erityisesti artikkelien kuviin sekä lehden taittoon. Tekniseksi tavoitteeksi olen asettanut selkeän ja linjakkaan kokonaisuuden, joka on visuaalisesti harmoninen, mutta kuitenkin suhteellisen vähäisellä taitto-osaamisella toteutettavissa.

Lehden painatus on määrä antaa asiansaosaavan painotalon toteutettavaksi, jolloin painojäljen voidaan odottaa olevan kauttaaltaan hyvälaatuinen. Lehden painokelpoisuus on tarkoitus varmistaa keskinäisessä vuoropuhelussa valittavan painotalon kanssa ja ennen lopullisen painosmäärän tekemistä lehdestä on määrä ottaa koevedos sen varmistamiseksi, että lopputulos vastaa sille asetettuja teknisiä tavoitteita.

Kustannussyistä lehden jakelu yksittäisiin asuin- ja liikehuoneistoihin toteutetaan talotoimikuntien voimin, minkä vuoksi jakeluaikakohdalle ei voi asettaa liian tiukkoja aikarajoja. Vuokralaistoimikunnassa käydyissä keskusteluissa on kuitenkin todettu, että lehti olisi tarkoituksenmukaista saada jaetuksi vastaanottajille viimeistään syksyn asukaskoukuihin mennessä, joiden ehdoton takaraja on 15. marraskuuta.

6 Konseptointi

Yksi suuritöisimmistä vaiheista uuden lehden perustamisessa liittyi sen fyysisen ja sisällöllisen muodon suunnitteluun, josta olen käyttänyt nimitystä konseptointi. Ilman lehtikonseptin tarkkaa suunnitteluun lehdeltä olisi ollut vaarassa puuttua selkeä linja ja sisällöstä muodostua sekava sekä kohderyhmän tarpeisiin soveltumaton. Konseptoinnin kannalta oleellisiin työvaiheisiin kuului muun muassa muihin lehtiin tutustuminen, lehden fyysisten mittasuhteiden päättäminen, sisältösuunnitelman laatiminen sekä alustavan taittосуunnitelman hahmottelu. Tarkemmat kuvaukset konseptointiin liittyvistä työvaiheista ja ratkaisuksista löytyvät seuraavista alaluvuista.

6.1 Valmiit mallit

Uuden lehden perustamiseen liittyvä selkeä haaste on se, että koko lehden tuotantoprosessi on aloitettava aivan tyhjältä pöydältä. Ei ole olemassa valmiita toimittajajoukkoa, joka pystyisi antamaan panoksensa lehden tekemiseen tai edellistä numeroa, jonka pohjalta seuraavaa voisi parannella. Toisaalta lehden perustaminen tabula rasa -tilanteesta antaa oivallisen mahdollisuuden tehdä lehdestä asetettuihin tavoitteisiin istuva ja aivan oman itsensä näköinen, mikä etenkin opinnäytetyötä tehtäessä on huomattava etu. Lisäksi lehden tekeminen alusta pitäen mahdollistaa, ainakin teoriassa, sellaisten sudenkuoppien välttämisen, joihin muissa lehdissä on sorruttu.

Vaikka lehti on uusi, eikä sillä ole aiempaa historiaa, ei ole tarkoituksenmukaista ajatella, että se valmistettaisiin maailmaan, jossa lehtiä ei entuudestaan ole. Päinvastoin. Lehtiä on olemassa paljon ja mitä erilaisimpia tarkoituksia varten. Koska lehdentekoon liittyvä kirjallisuus on melko vähäistä, parhaan ja kätevimmin saatavilla olevan malliaineiston tarjoavatkin muut, jo olemassa olevat lehdet. Mittavasta lehtiresurssista on mahdollista ammentaa inspiraatiota sekä konkreettisia malleja myös uuden lehden perustamiseksi.

Ennen Heka-Laajasalo Oy:n lehden lopullista perustamispäätöstä huhtikuussa 2013, olin jo joidenkin viikkojen ajan tutkinut, mistä olemassa olevista lehdistä olisi mahdollista ottaa mallia asukaslehden ulkoasua varten. Ulkoasun suunnittelusta olin saanut jo pintapuolisesti näkemystä vuosina 2008 sekä 2009 työskennellessäni Suomen Sosiaali-

foorumi -tapahtuman yhteydessä julkaistun Sosiaalifoorumi-lehden päätoimittajana sekä toimitussihteerinä. Vaikka tuolloin omaan vastuualueeseeni lukeutui ennen kaikkea lehtien sisällöntuotanto, kuului työtehtävään myös tiedotuslehtien visuaalisuuden hahmottelua yhteistyössä lehteen rekrytoidun taittajan kanssa. Muutaman vuoden takaisten kokemusten perusteella näin asukaslehden visuaalisen ilmeen kannalta oleellisiksi tavoiteltaviksi ominaisuuksiksi selkeyden, linjakkuuden sekä riittävän ilmavuuden. Ehdottomasti vältettäväksi kompastuskiveksi puolestaan katsoin lehden ahtamisen liian täyteen tekstiä ja kuvia.

Keväällä 2013 tehtyjen havaintojen perusteella katsoin visuaaliselta ilmeeltään onnistuneiksi lehdiksi esimerkiksi VR:n asiakaslehden nimeltä ”Matkaan”, Vihreän Liiton puoluelehden nimeltä ”Vihreä Lanka”, Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry:n jäsenlehden nimeltä ”Heppu”, kulttuurin ja viihteen ilmaisjakelulehden nimeltä ”Cult 24”, Roihuvuoren kaupunginosalehden nimeltä ”Roihuvuoren kylälehti” sekä Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenlehden nimeltä ”Luonnonsuojelija”.

Tunnuksenomaista kaikille edellä mainituille lehdille oli selkeä taitto, kuvallisen ilmaisen suuri merkitys sekä sivujen ilmavuus. Käytettävissä olevaa sivutilaa oli näissä lehdissä käytetty pääsääntöisesti tyylikkäästi ja harkiten, eikä tekstiä, kuvia sekä muita taittoelementtejä ollut tungettu väkisin kaikkiin kohtiin, joissa se olisi ehkä ollut mahdollista. Vastaavasti myös taiton linjakkuus oli otettu pääosin silmäätekevän tyylikkäästi huomioon. Lähemmän tarkastelun kohteeksi esimerkkilehdistä valitsin Vihreän Langan, Luonnonsuojelijan sekä Matkaan-lehden, joita henkilökohtaisesti pidin taitoltaan ja visuaaliselta ilmeeltään onnistuneimpina julkaisuina. Matkaan-lehdessä kiinnostuin erityisesti sen tabloid-formaattia pienemmästä sivukoosta, kun taas muissa lehdissä olin vierahtanut niiden selkeästä visuaalisesta muotokielestä.

6.2 Sivukoon suunnittelu

Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehden konseptointi oli monivaiheinen työprosessi, jonka voidaan katsoa kestäneen jopa siihen saakka, kun lehti viimein lähetettiin valittuun painotaloon valmistettavaksi. Karkeasti ottaen konseptoinnissa voidaan kuitenkin erottaa kolme erittäin merkittävää työvaihetta, jotka olivat lehden fyysisten raamien päättämi-

nen sekä sisältö- ja taittосуunnittelu. Viimeksi mainittujen osalta on kuitenkin tärkeä muistaa, että nämä ovat kulkeneet likipitään alusta saakka toistensa kanssa käsi kädessä. Sisältöä suunniteltaessa on ollut otollista pohtia samalla, mihin kohtaan lehteä ideoitu artikkeli lopulta kannattaa sijoittaa ja mitä kyseisen palstan viereen on luontevaa saada.

Asukaslehden varsinaisen, valmiiseen lopputulokseen tähtäävän konseptoinnin aloitin sen konkreettisen sivukoon suunnittelusta. Valtaosan koteihin jaettavista ilmaisjakelulehdistä ollessa tabloid-kokoisia, halusin saada lehden erottumaan muista myös sen koon puolesta. Vertailukohtana tabloid-formaatista poikkeavalle sivukoolle tarjosi jo edellisessä kappaleessa mainitsemani Matkaan-lehti, joka on painettu 31 x 22 cm-kokoiselle paperille. Analyysini perusteella näin pieni painokoko vaikuttaisi kuitenkin aiheuttavan taitollisia haasteita, eikä lehden sivurakenne ole niin selkeä kuin se voisi parhaassa tapauksessa olla. Tästä näkemyksestäni johtuen päätin tehdä lehdestä vain hieman tabloid-kokoista pienemmän ja määritin sen kooksi 36 x 26 senttimetriä. Arvio sopivasta lehtikoosta perustui tabloid-sivukoon mittaamiseen ja tuloksen pienentämiseen sopivassa suhteessa. Samalla päätin lehdestä tulevan 12 sivun mittainen. Vaikka opinnäytetyöohjaajani Kaarina Järventaus sanoi 8-sivuisen produktin olevan riittävän laaja opinnäytetyöksi, katsoin lehdestä tulevan huomattavasti sisällöllisesti paremman ja uskottavamman, jos siinä olisi riittävästi tilaa käsitellä laajasalolaisten asukkaiden näkökulmasta tärkeitä asioita.

6.3 Sisällön reunaehdot

Yhtäaikaaisesti lehden ulkoisten mittasuhteiden pohdiskelun kanssa käynnistin myös journalistista sisältöä koskevan ideoinnin. Sisältösuunnittelua määrittäväksi reunaehdoksi asetin sen, että kaikkien lehteen tulevien artikkeleiden tulisi liittyä asumiseen. Lisäksi katsoin tarpeelliseksi saada lehteen riittävästi journalismin eri lajityyppeihin liittyviä artikkeleita, ensinnäkin jottei valmiista lopputuloksesta tulisi yksitoikkoinen ja toiseksi oman osaamiseni osoittamiseksi. Sisällönsuunnittelu 12-sivuisen lehteen osoitautui jo alkumetreillä vaivattomaksi. Sen sijaan, että olisin joutunut keksimään sivuille täytettä, jouduin pikemminkin suitsimaan mielikuvitukseni laukkaa ja tunnustamaan, ettei kaikkia ideoimiani artikkeleita olisi mielekästä saattaa osaksi yhden lehden sisältöä.

Alustavan suunnitelman mukaan päätin priorisoida lehden sisällössä Heka-Laajasalo Oy:n yhtiön ajankohtaisia uutisia, asukkaan mielipidekirjoitusta yhtiön hallituksen kuumisia, vuokralaistoimikuntaa puhuttavia ajankohtaisia asioita ja ilmiöitä, talotoimikuntien toimintaa, asumiseen liittyviä vinkkejä, Laajasaloa asuinympäristönä sekä Laajasalon länsirannalle nousevan uuden kaupunginosan, Kruunuvuorenrannan, rakennushanketta.

6.4 Suunnittelupalaveri

Huhtikuun 13. päivänä järjestin Vuorilahden vuokranmääritysyksikön kerhohuoneella lehden ideointipalaverin, johon olin kutsunut kaikkien Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnan jäsenet. Yhdestätoista vuokralaistoimikunnan jäsenestä paikalle saapui viisi puheenjohtajaa sekä neljä vuokralaistoimikuntaan kuulumatonta henkilöä, joille kerroin kokoukseen mennessä tekemistäni päätöksistä, sisältösuunnitelmasta sekä ajatuksista lehden aineistonhankinnasta. Kaikki kokoukseen osallistuneet henkilöt pitivät lehden ulkoisista mitoista tekemäni päätöstä hyvänä ja alustavia visioita lehden sisällöstä onnistuneina. Erityisen tärkeänä pidin kokousohallistujien kontribuutiota lehden sisältösuunnitelman viemisessä entistä pidemmälle.

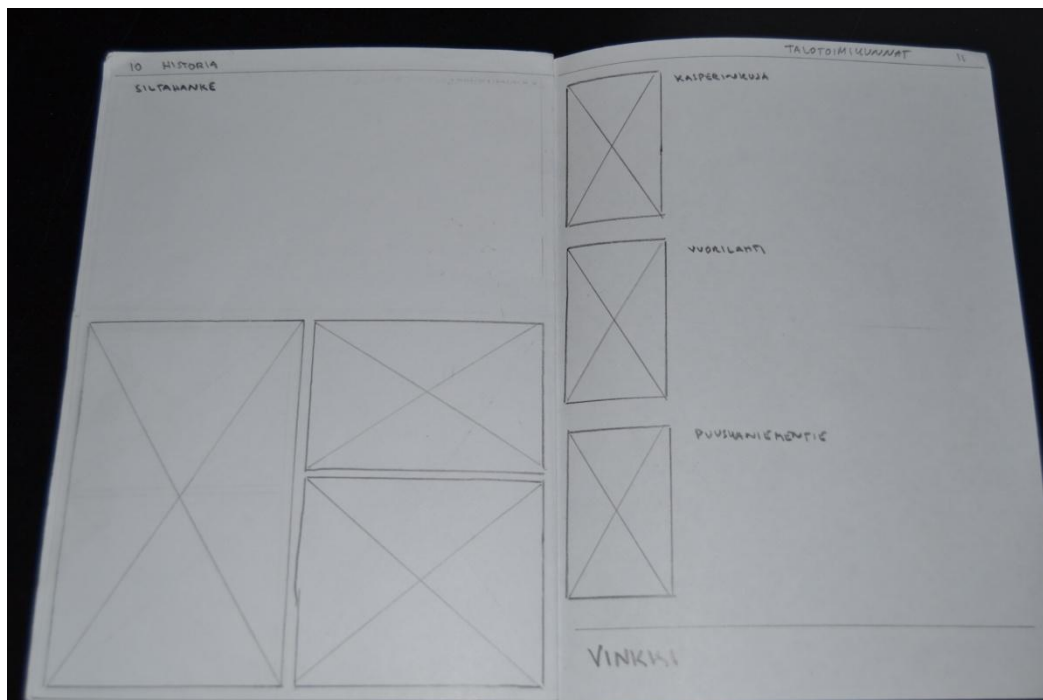
Vuokralaistoimikunnan jäsenet toivoivat, että lehdessä nostettaisiin esille syksyllä 2013 kaikissa vuokranmääritysyksiköissä järjestettävät asukaskokoukset ja kerrottaisiin, miksi niihin on tärkeää osallistua. Asumiseen liittyvänä vinkkinä kokouksessa esitettiin artikkeleita siitä, kuinka paljon kiinteistöjen jätekatoksiin hylätyt tavarat aiheuttavat ylimääräisiä kustannuksia alueyhtiölle. Kiinteistöyhtiön toimitusjohtaja Pekka Ljunbergin henkilöhaastattelun lisäksi toiseksi henkilöjutuksi esitettiin artikkelia, jossa esiteltäisiin myös toinen toimiston työntekijä - kiinteistösihteeri Tea Petterson, joka on monen asukkaan ensikosketus Heka-Laajasalo Oy:n toimistoon. Näiden lisäksi kaivattiin myös artikkeleita, joissa kerrottaisiin saaren ainutlaatuisesta luonnosta sekä alueen erinomaisista harrastusmahdollisuuksista. Myös Kruunuvuorenrannan kaupunginosan rakentamiseen liittyvien uusien tiehankkeiden vaaroja haluttiin nostaa esille.

Lehden sisältöpalaveri onnistui erinomaisesti, vaikka henkilökohtaisesti petyin siihen, ettei vuokralaistoimikunnan puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajasta kumpikaan saa-

punut paikalle esittämään mielipiteitään. Kokouksen jälkeen laadin sisältösuunnitelmaa koskevan sähköpostin, jonka lähetin kaikille vuokralaistoimikunnan jäsenille sekä Heka-Laajasalo Oy:n toimitusjohtajalle.

6.5 Taittосуunnittelu

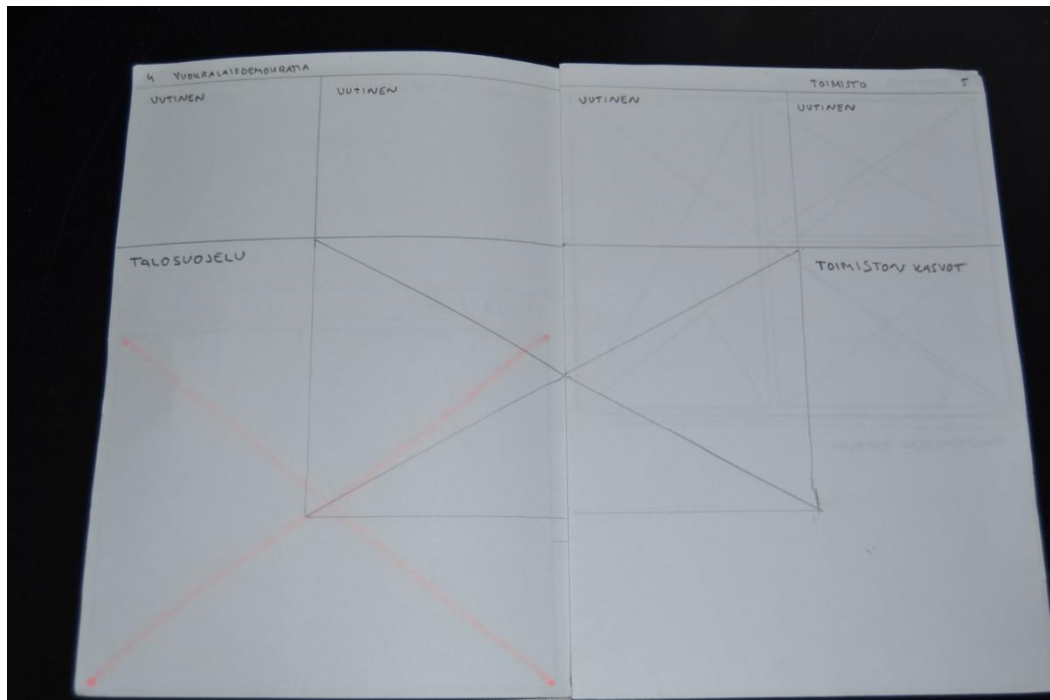
Päätös lehden ulkoisista mittasuhteista sekä yhteisessä palaverissa saamani hyväksyntä alustavalle sisältösuunnitelmalle mahdollisti taittосуunnitelman kehitystyön täysipainoisen käynnistämisen. Kehitystyön perustana käytin Vihreän Langan numeroa xx/2013, jonka pohjalta piirsin lyijykynällä A5-kokoiselle paperille alustavan taittосуunnitelman (Kuva 3). Taittосуunnitelma olisi luonnollisesti ollut mahdollista tehdä myös sähköisessä muodossa. En kuitenkaan nähnyt tarpeelliseksi tehdä asiasta monimutkaista, vaan lähestyin työvaihetta ”vanhassa vara parempi” -mentaliteetilla jo pelkästään käsillä tekemisen puhtaasta ilosta.

Kuva 3. Laaki-lehden taittосуunnitelma laadittiin kynällä ja viivoittimella A5-kokoiselle paperille.

Taittосуunnitelman kaksi ensimmäistä aukeamaa (sivut 2-5) perustuivat erittäin vahvasti Vihreästä langasta saatuun suuntaa-antavaan malliin. Vihreän liiton puoluelehden ensimmäistä aukeamaa sisällysluetteloineen ja mielipiteineen voi karkeasti luonnehtia

lehden sisäänheitto- sekä pääkirjoitussivuksi. Toista aukeamaa (Kuva 4.) lyhyine uutisineen ja isoilla kuvilla varustettuine pääjuttuineen puolestaan luonnehtii ajankohtaisuus. Koska pidin lehden Vihreän Langan rakennetta näiltä osin erinomaisena, halusin käyttää vastaavanlaista lähestymistapaa myös asukaslehdessämme, tosin sillä erotuksella, että lehden ensimmäisellä aukeamalla (2-3) painottuisi asukkaiden ääni sekä strateginen tavoite vuokralaisdemokratiajärjestelmästä viestimisestä. Lehden toisesta aukeamasta puolestaan halusin tehdä edellistä ajankohtaisemman ja uutismaisemman. Keski-aukeaman katsoin parhaaksi sijoituspaikaksi reportaasinomaiselle artikkelille. Asumiseen liittyvän vinkin ajattelin toimivan parhaiten lehden takakannessa, sillä viimeisen sivun näkyvyys lukijan silmiin kuuluu kannen ohella lehden parhaisiin. Talotoimikuntien ajankohtaisille kuulumisille varasin aukeaman verran tilaa lehden loppupäästä, sillä arvioin minulle toimitettavan aineiston olevan journalistisesta näkökulmasta korkeintaan keskinäistä. Näiden päätösten vuoksi kaikkien muiden lehteen tulevien artikkelien ainoaksi mahdolliseksi taittopaikaksi jäivät lopulta sivut kahdeksan ja yhdeksän.

Kuva 3. Laaki-lehden taittosuunnitelman sivut 4 ja 5.

Artikkelien ideointia ja sivusuunnitelman tekemistä luonnehti myös asettamani tavoite saada lehden sivurakenne selkeästi teemoiteltua. Teemoittelun tarkoituksena oli saada lehti konseptoitua siten, että lehdelle muodostuisi toistettavissa oleva perusrunko. Tällaisen kehittämisen antaisi lukijalle lupauksen sisällöstä, jota odottaa ja lehden tekijöille

tietämyksen siitä, minkälaisista aihepiireistä lehteen pitäisi juttuja tehdä. Teemoittelun havainnollistamiseksi harkitsin eri värisävyjen käyttämistä eri sivuilla, mutta totesin kokonaisuuden kannalta selkeimmäksi ratkaisuksi ”vinjettien” taittamisen kunkin sivun yläreunan tuntumaan.

7 Toteutus

Tärkeimpien päätösten lehden tavoitteista, ulkoasusta ja sisällöstä tultua tehdyiksi loppukeväällä 2013, alkoi aineistonhankinta ja toimitustyö. Vaikka hyvin suunniteltu on sananlaskun mukaan jo puoliksi tehty, ensimmäistäkään artikkelia tai valokuvaa lehteen ei vielä loppukeväällä ollut olemassa mittavista suunnitteluponnistuksista huolimatta. Huolellisesti laaditun suunnitelman muuttaminen konkreettisiksi lehtiaineistoiksi vaati hyvien istumalihasten lisäksi ohjeistusten laatimista, aikataulujen yhteensovittamista, haastattelujen tekemistä sekä luonnollisesti kirjoittamista ja valokuvaamista. Tässä luvussa esitellään seikkaperäisesti journalistiset toimet, joiden ansiosta lehden vaatima aineisto saatiin toimitetuksi. Omat lukunsa löytyy myös painojen kilpailutukselle sekä taittajan kanssa tehdyille yhteistyölle – molemmat toimenpiteitä, joiden puuttuessa lopputulosta ei olisi saatu aikaiseksi.

7.1 Ohjeistus

Asukaslehden toteuttamista varten perustin itselleni uuden sähköpostitilin osoitteella laaki.lehti@gmail.com. Aineistojen yhteen paikkaan keskittämisen ohella arvelin uuden sähköpostitilin helpottavan työprosessien dokumentointia jälkikäteen. Lehden nimellä varustettu, anonyymi sähköpostiosoite puolestaan mahdollistaa tilinkäyttöoikeuksien siirtämisen tarvittaessa myöhemmin jonkun kokonaan toisen henkilön käsiin.

Huhtikuun 13. päivänä järjestetyn ideointipalaverin koollekutsumisen ohella ensimmäisiä tehtäviä, joihin uutta sähköpostiosoitetta käytin, oli ohjeistuksen lähettäminen kaikille talotoimikuntien puheenjohtajille. Toukokuun 13. päivänä lähetin seuraavan Laaki-lehteä koskevan ohjeistuksen.

Hei kaikki,

Laaki-lehden alustavien ideointien ja suunnittelupalaverien (vtmk, tj, taittaja) jälkeen olen vähitellen alkamassa käytännön toimiin lehden toteuttamiseksi.

Alustavassa sisältösuunnitelmassa sivut 10–11 on varattu kokonaisuudessaan talotoimikuntien ajankohtaisten kuulumisten esittelylle. Sivujen 10–11 toteuttamisessa tarvitaan talotoimikuntien/talotoimikuntien puheenjohtajien apua seuraavan ohjeen mukaisesti:

1) Pyydän talotoimikuntia lähettämään lyhyen tekstin valitsemastaan aiheesta osoitteeseen laa-ki.lehti@gmail.com viimeistään perjantaina 14.6. Merkkimäärä välilyönteineen alle 1 500 merkkiä. Teksti tulisi lähettää word-tiedostona, kirjoittajan nimellä varustettuna.

2) Jutun yhteydessä pyydän lähettämään myös valittuun aiheeseen liittyvän digitaalisen valokuvan. Jos mahdollista, mainittuun osoitteeseen olisi hyvä lähettää sekä pysty- että vaakakuva. Kuva olisi hyvä saada mahdollisimman suurena ja käsittelemättömänä jpeg-tiedostona. Kuvaaajan nimi mukaan.

3) Lähetän tätä asiaa koskevan muistutuksen perjantaina 31.5, jottei asia haudaudu pysyvästi muistin syövereihin.

AIHEESTA:

Teksti voi käsitellä esimerkiksi jotakin talotoimikunnan 14.6. mennessä ollutta tapahtumaa, tuoda esille jonkin kroonisen. vuokranmääritysyksikköön liittyvän murheen, kertoa jostain talotoimikunnan onnistumisesta etc. Aihe on vapaavalintainen ja tarvittava tekstimäärä lyhyt.

Jos vaikuttaa siltä, ettei runosuoni pulppua tai kuvaaminen onnistu, niin minulta voi kysyä apua, kunhan sen tekee riittävällä varoitusajalla.

Vastailen mahdollisiin kysymyksiin mielelläni,

Terveisin,

Mikko Vesa

p. xxx xxx xxxx

Ennen ohjeistuksen lähettämistä olin jo todennut alustavan sisältösuunnitelman perusteella, että valtaosan lehden tulevasta aineistosta kirjoitan itse. Syiksi tähän menettelytapaan lasken sekä aineiston journalistisen tason varmistamisen että tavoitteen lehden valmistumisesta viimeistään syyskuussa 2013. Aiemmat kokemukset muun muassa Pääkaupunkiseudun Partiolaiset ry:n jäsenlehden Hepun päätoimittajana olivat osoittaneet, että hyvin suuri osuus lehden tekemiseen käytettävissä olevasta ajasta tuhrautuu muiden toimittajien ohjeistamiseen sekä aineistojen perään kyselemiseen vielä jopa viikkoja deadlineen jälkeen. Koska en oletanut, että aineiston saaminen täysin uuteen asukaslehden olisi lainkaan sujuvampaa, päätin pitää lehden teon nuorat pääosin omissa käsissäni. Mahdollisissa viivästymisissä ei syylistäkään tarvitsisi kaukaa hakea. Tämän vuoksi sähköpostiviestin ohjeistus koski sivuille 10 ja 11 taitettavaksi suunniteltuja talotoimi-

kuntien ajankohtaisia ”kuulumisia”, joista halusin mahdollisimman ytimekkäitä sekä kuvalla varustettuja.

7.2 Painojen kilpailutus

Saatuani lehden ulkomitat ja sivumäärän päätetyiksi sekä vahvistuksen Heka-Laajasalo Oy:n toimitusjohtajalta Pekka Ljungbergilta siihen, että alueyhtiö vastaa lehden julkaisemisesta aiheutuvista kustannuksista, aloin selvittää mahdollisia painopaikkoja. Keskeistä selvitystyössä oli saada jo pelkästään yritysten internetsivuja tarkastelemalla sellainen käsitys, ettei päätetystä sivukoosta tarvitse tinkiä. Lopulta päädyin lähettämään tarjouspyynnöt kahteen eri yritykseen, lähellä aikaisempaa asuinpaikkaani sijaitsevaan Painotalo Miktor Oy:hyn Helsingin Roihuvuoressa sekä Lönnberg Print & Promoon Helsingin Länsi-Helsingissä. Sähköpostitse toteutettu yhteydenotto löytyy sellaisenaan alta:

Hei,

Olen suunnittelemassa Heka-Laajasalo Oy:lle asukaslehteä ja tarvitsisin alustavan arvion painokustannuksista.

Suunnitelman mukaan lehti tulisi olemaan hieman tabloid-kokoa pienempi - ulkomitoiltaan noin 26 cm x 36 cm.

Nelivärisen lehden sivumäärä olisi mainituilla ulkomitoilla 12 ja painosmäärä 1300.

Tavoitteena on saada lehti jaetuksi elokuun aikana.

Alustavan kustannusarvion lisäksi kaipaan suuntaa-antavaa informaatiota siitä kuinka kauan ennen jakelua aineisto olisi saatava teille.

Ystävällisin terveisin,

Mikko Vesa

p. xxx xxx xxxx

Molempiin tiedusteluihin sain asianmukaiset vastaukset jo ensimmäisenä arkipäivänä viestin lähettämisestä. Painotalo Miktor tarjosi painotyön toteuttamista tarjouspyynnössä esitetyillä mitoilla, vihkostiftattuna ja laatikkopakattuna 1 289,60 (Alv 24 %) euron hintaan G-Print 115g/m² -paperille. Lönnberg Print & Promo puolestaan antoi tarjouksen lehden painamisesta 1060,00 (Alv 0 %) 24 x 34 cm kokoisena MAXI Offset 100 g/m² -paperille sisältäen vihkostiftauksen ja laatikkopakauksen.

Kahdesta lähes tasavahvasta tarjouksesta huolimatta päädyin käymään jatkoneuvotteluja Painotalo Miktorin kanssa, sillä heidän tarjouksensa oli kauttaaltaan esittämieni vaatimusten mukainen. Lisäksi heidän yrityksensä sijainti Herttoniemen teollisuusalueella ja lähellä Laajasaloa tuntui houkuttelevalta mahdollisia tapaamisia silmälläpitäen. Lönnberg Print & Promo antoi myös tarjouksen lehden painamisesta tabloid-kokoisena sanomalehtipaperille noin sata euroa halvempaan hintaan. Yhteistyö heidän kanssaan olisi kuitenkin vaatinut jo päättämäni sivukoon muuttamista, taitto- ja sisältösuunnitelman muokkaamista uusiin ulkomittoihin soveltuvaksi sekä mahdollista matkustamista Itä-Helsingistä Länsi-Helsinkiin. Lisäksi hinnanero tuntui suhteellisen pieneltä huomioon ottaen, että Heka-Laajasalo Oy:n toimitusjohtaja Pekka Ljungberg oli asettanut kulukatsoksi 3 000 euron suuruisen summan.

7.3 Journalistinen kirjoittaminen

Suunnitelmien laatimisen ohella uuden asukaslehden perustamishankkeen mittavimpiin työvaiheisiin kuului itse journalistinen työ, johon sisältyi sekä artikkelien kirjoittamista että valokuvaamista. Uskon, että halutessani olisin pystynyt delegoimaan valtaosan journalistisesta leipätyöstä talotoimikuntien puheenjohtajille tai erikseen tehtävää varten rekrytoitavalle vapaaehtoisten joukolle. Koska kysymyksessä oli kuitenkin opinnäyte-työni kuuluvaan produkti, en nähnyt tällaista järjestelyä mielekkääksi. Halusin kirjoittaa valtaosan artikkeleista itse sekä niiden tason varmistamiseksi että journalistisen kyvykkyyteni havainnollistamiseksi. Pidin tätä työvaihetta erittäin mieltäni, sillä olen kokenut ja motivoitunut kirjoittaja, eikä uusiin aihepiireihin tarttuminen tuntunut liian haastavalta. Hyvin suurpiirteisesti ajateltuna journalististen tekstien ja kuvien tuotanto voidaan jakaa viiteen eri luokkaan, joita olivat:

- Materiaalin tilaaminen ulkopuolisilta toimijoilta
- Tiedonhankintaa vaatineiden artikkelien toteuttaminen
- Tiedonhankintaa ja haastatteluita vaatineiden artikkelien toteuttaminen
- Haastatteluita vaatineiden artikkelien toteuttaminen
- Kuvajournalistinen työ.

Materiaalien tilaamista ulkopuolisilta toimijoilta on jo käsitelty kattavasti kappaleessa 7.1, jossa kerrotaan yksityiskohtaisesti talotoimikuntien puheenjohtajille lähetetyistä aineisto-ohjeista. Tämän ohjeen lisäksi kirjoitin erillisen sähköpostiviestin Heka-Laajasalo Oy:n huoneistossa asuvalle Tuula Niemiselle, jota asukaslehden yhteisessä suunnittelupalaverissa huhtikuun alussa suositeltiin asukkaan mielipidekirjoituksen kirjoittajaksi. Viestissä annoin yksityiskohtaiset ohjeet haluamani kirjoituksen maksimimerkkimäärästä sekä toimitustavasta. Mielipidekirjoituksen absoluuttisen merkkimäärän määrittämistä varten kirjoitin lyhyen tekstin, jonka perusteella arvioin, mikä olisi sopiva pituus lopulliselle tekstille.

Puhtaasti omatoimiseen tiedonhankintaan perustuvien menetelmien toteutetuiksi artikkeleiksi voidaan lukea sivuille 4 ja 5 koostetut lyhyet uutiset sekä sivulle 10 toimitettu, Kruunuvuoren siltasuunnitelman historiasta kertova teksti. Ensiksi mainittujen tarkoituksena oli nostaa esille ajankohtaisia, uutisluonteisia asioita sekä Heka-Laajasalo Oy:stä että koko Heka-konsernin tasolta. Uutisiin koostetut tiedot perustuivat Heka-Laajasalo Oy:n sekä Heka Oy:n internetsivuilta tehtyyn tiedonhankintaan. Kruunuvuoren siltasuunnitelman historiasta kirjoitettu juttu puolestaan perustui vuoden 1954 Viikkouutisista löydettyyn artikkeliin ja sen referointiin. Journalistisesta näkökulmasta tarkasteltuna näiden artikkelien toimittamisen kannalta oli keskeistä löytää suuresta tietomäärästä kiinnostavia yksityiskohtia ja kirjoittaa nämä havaitut seikat ytimekkääseen muotoon.

Journalistisista työvaiheista eniten työtä vaativat Laaki-lehteen tehdyt haastattelut ennakkovalmisteluineen. Heka-Laajasalo Oy:n henkilökunnasta haastattelin yhtiön johtajana loppuvuodesta 2012 alkaen toiminutta Pekka Ljungbergia, toimistosiihteri Tea Petterssonia sekä huoltomies Kalevi Pajustoa. Toimistosiihteri Tea Petterssonin haastattelu perustui lehden sisältöä koskeneessa suunnittelukokouksessa esitettyyn toiveeseen siitä, että lehdessä esiteltäisiin toimitusjohtajan lisäksi myös muuta Heka-Laajasalo Oy:n toimistohenkilökuntaa. Eri vaihtoehtoista valitsin haastateltavaksi Petterssonin, sillä asiakaspalveluun keskittyneenä työntekijänä hän on yksi ensimmäisistä henkilöistä, joihin asukas törmää toimistolla asioidessaan. Sekä Ljungbergin että Petterssonin haastattelut toteutettiin Heka-Laajasalo Oy:n toimistolla ja ne toteutettiin puolistrukturoidulla haastattelutavalla. Osa kysymyksistä oli ennalta suunniteltuja ja osan niistä kehitin haastattelun edetessä. Haastattelun jälkeiset journalistiset toimet

koostuivat ennen kaikkea kysymyksenasetteluiden häivyttämisestä sekä mielenkiintoisimpien vastausten kirjoittamisesta auki.

Huoltomies Kalevi Pajuston ja vuokralaistoimikunnan jäsenen, Karin Doktorin kanssa käydyt keskustelut puolestaan kuuluivat strukturoimattomien haastatteluiden sarjaan. Pajustoa päädyin haastattelemaan huoltomiehen peruspäivää kuvanneen reportaasinomaisen artikkelin tekemisen yhteydessä, kun seurasin hänen työpäivänsä etenemistä muutamien tuntien ajan elokuun lopussa 2013.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan tarkoitukseni oli haastatella lehteen vuokralaistoimikunnan puheenjohtajana toiminutta Jarmo Ojalaa. Kesän 2013 kynnyksellä osa vuokralaistoimikunnan jäsenistä kuitenkin kyseenalaisti Ojalan aseman puheenjohtajana. Toimikunnan puheenjohtajuuskysymyksen jäätyä ratkaisemattomaksi lehden aineistonkeruuvaiheen ollessa kuumimmillaan, katsoin parhaaksi pidättäytyä Ojalan haastattelusta. Puheenjohtajan sijaan tapasin vuokralaistoimikunnan rivijäsenen, Karin Doktorin, joka saattoi omasta puolestaan kertoa vuokralaistoimikunnan ajankohtaisista asioista sekä tulevaisuuden haasteista. Ennen Doktorin tapaamista olin pohtinut mielessäni keskeisiä teemoja, joista halusin hänen kertovan. Varsinaiset kysymykset muotoutuivat kuitenkin vasta itse kasvokkain käydyssä keskustelussa, minkä vuoksi katson haastattelun olleen pikemminkin strukturoimaton kuin ennalta määrättyyn kysymyksenasetteluun pohjautuva. Saadakseni lehden juttutyyppirakenteeseen vaihtelevuutta kirjoitin haastattelun kuitenkin kysymys-vastaus -tyyppiseen muotoon.

Sivuille 4 ja 5 sijoitettu artikkeli talosuojelusta kuuluu Doktorin haastattelun ohella tarveharkinnan perusteella toteutettuihin artikkeleihin, joita ei alkuperäisestä sisältösuunnitelmasta löytynyt. Alustavan sisältösuunnitelman tekovaiheessa olin ajatellut samoille sivuille kirjoitettavaksi artikkelia, jossa kerrottaisiin asukkaiden oman aktiivisuuden sekä asukaskokouksiin osallistumisen merkityksestä. Kyseisten teemojen noustua kattavasti esille niin asukkaan mielipidekirjoituksessa, vuokralaistoimikunnan jäsenen haastattelussa kuin omassa pääkirjoituksessani, päätin korvata kyseisen artikkelin toisella erittäin ajankohtaiseksi osoittautuneella temalla - talosuojelulla.

Talosuojeluun liittyvät asiat eivät ole olleet Heka-Laajasalo Oy:n alueella erityisen hyvin hoidettuja. Valonpilkahduksia on ollut kuitenkin havaittavissa VMY Kasperinkuja 14:ssä, missä asukkaat ovat hiljattain saaneet kootuksi uuden, nuorekkaan ja toimeliaan talosuojeluryhmän. Tätä taustaa vasten haastateltavien etsiminen juuri Kasperinkuja 14:sta oli luonteva ratkaisu, etenkin kun ehdotus talosuojelun esille nostamisesta tuli juuri kyseisen vuokranmääritysyksikön asukasaktiivilta, Sampo Laurilta. Elokuun alussa tapasin Kasperinkuja 14:n talosuojeluryhmässä toimivan Sampo Laurin sekä Reijo Rautakorven kuullakseni heidän mielteitään talosuojelusta ja sen kehittämistarpeista koko Laajasalon alueella. En ollut valmistautunut haastatteluun millään erityisellä tavalla, sillä halusin keskustelun etenevän Laurin ja Rautakorven johdolla. Noin kolmen vartin mittainen keskustelu tarjosi lopulta erittäin hyvät lähtökohdat talosuojelusta kirjoittamiseen. Varsinaista kirjoitustyötä edeltävistä toimista yksi tärkeimmistä liittyi suurta yleisöä kiinnostavan näkökulman valitsemiseen.

Lehdessä on myös artikkeleita, joissa yhdistyivät tasapuolisesti sekä tiedonhankinta että haastattelut. Esimerkiksi Kruunuvuoren rakennushankkeesta oli runsaasti tietoa löydettävissä Helsingin kaupungin rakennus- ja kaupunkisuunnitteluviraston internetsivuilla. Tekstin elävöittämiseksi katsoin kuitenkin tarpeelliseksi syventää aihepiirin käsittelyä haastattelemalla lyhyesti projektinjohtaja Jari Tirkkosta rakennushankkeen etenemisestä. Samaa lähestymistapaa käytin myös Kruunuvuorenlammen kohtaloa sekä lajittelun merkitystä koskevien artikkelien kirjoittamisessa. Näihin haastattelin ympäristötarkastaja Raimo Pakarista Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta sekä Heka-Laajasalo Oy:n teknistä isännöitsijää, Pekka Oinosta, jotka molemmat ovat käsiteltyjen teemojen asiantuntijoita.

7.4 Valokuvaaminen ja kuvitus

Artikkelien kirjoittamisen lisäksi lehden toteuttamista vaatineisiin journalistisiin toimiin liittyi valokuvaamista. Lehden ulkoisen koon (26 x 36 cm) ja taittosuunnitelmassa kuvamateriaalille jätetyn runsaan tilan vuoksi myös kuvallista ilmaisua oli harkittava tarkoin. Kuvittamattomiin artikkeleihin lukeutuivat vain pääkirjoitus, asukkaan mielipidekirjoitus sekä sivujen 4 ja 5 lyhyet uutiset.

Artikkeleiden tavoin lähes kaikki lehden päätyneet kuvat ovat itse ottamiani. Poikkeuksen tästä tekevät Kruunuvuorenrannan rakentamisprojektia kuvailevan artikkelin yhteydessä julkaistut kaava- ja maisemaluonnoskuvat, joiden käyttöoikeus on erikseen pyydetty Helsingin kaupungin kaupunkisuunnitteluvirastolta. Sama pätee Kruunuvuorensillan historiaa käsittelevän jutun kolmeen kuvaan, joista kaksi on jutun lähteenä käytetyn Viikkolehden sivuista otettuja valokuvia ja yksi siltakilpailun voittaneen arkkitehtitoimiston maisemaluonnos siitä, miltä tuleva silta näyttäisi valmistuttuaan. Puuskaniemen talotoimikunnan ajankohtaisia kuulumisia käsittelevän jutun yhteydessä julkaistu valokuva puolestaan on peräisin kyseisen vuokranmääritysyksikön talotoimikunnan puheenjohtajalta.

Kuvajournalistisesti lehdessä käytetyt kuvatyypit voidaan luokitella kolmeen eri pääluokkaan, joita ovat henkilökuvat, reportaasikuvat ja kuvituskuvat. Esimerkiksi Suomen valokuvataiteen museon mediakasvatussivuilla (Suomen valokuvataiteen museo 2014) tavallisimpiin kuvatyyppeihin nähdään kuuluvaksi myös uutiskuvat, jotka välittävät tietoa ajankohtaisesta tapahtumasta tai ihmisestä. Monesti uutiskuvat liittyvät johonkin hetkelliseen ja yllättävään tilanteeseen (Suomen valokuvataiteen museo 2014). Puhtaasti uutiskuvaksi tulkittavia kuvia lehdessä ei ole, jollei kuvia, joissa esiintyy henkilö, haluta tällaiseksi nähdä.

Kuvamateriaalin selvää määrällistä enemmistöä valmiissa lehdessä edustavat kuvituskuvat, joiden teemat vaihtelevat maisemakuvista muun muassa polkupyörän ruostuneita ketjuja esittäviin kuviin. Artikkeleissa, joissa pääosassa on ihminen sanomisineen, on luonnollisesti myös haastatellun henkilön kuva. Keskiaukeamalta löytyvään, huoltomiehen peruspäivää kuvailevaan artikkeliin pyrin ottamaan kuvia, jotka tukevat tekstiä ja selkeyttävät siinä ilmenneitä seikkoja lukijalle. Nämä kuvat voidaan mielestäni laskea reportaasikuvien lajityyppiin kuuluviksi.

Lehden kansikuvan on ottanut Laajasalon valokuvaajat ry:ssä toimiva harrastelijavalokuvaaja Paula Lehtimäki. Hänelle esitettyssä toimeksiannossa kuvan reunaehdoiksi oli määritetty se, että kuvan tulisi olla pikselimäärältään riittävän kokoinen etusivulle taitettavaksi ja se, että kuvassa olisi ihmisiä jonkin Heka-Laajasalo Oy:n rakennuskantaan

kuuluvan rakennuksen edustalla. Lehtimäki toimitti vaatimusten mukaisen kuvan, jota muokattiin painokelpoisempaan suuntaan kuvankäsittelyohjelmalla.

7.5 Käsittelevä editointi

Lehden aineiston kokoamisen jälkeen seuraava konkreettinen työvaihe koostui materiaalin editoimisesta taitto- ja painokelpoiseen kuntoon. Mykkäsen (1998, 107) mukaan lehden tulevan aineiston taidokas toimittaminen (editointi) on lukijoiden palvelemista. Editoinnin tarkoituksena on sovittaa materiaali lehden linjaan siten, että jokainen osa on kiinnostava ja ymmärrettävä sinänsä, ja että yksinäisistä artikkeleista koostuva kokonaisuus on houkutteleva (Mykkänen 1998, 107). Mykkäsen mukaan editointi koostuu muun muassa otsikoiden sekä kuvatekstien parantamisesta, napakoiden ingressien kirjoittamisesta, tekstin tiivistämisestä sekä väliotsikoinnista (Mykkänen 1998, 107-9).

Koska valtaosa lehden valmistetusta aineistosta oli itsekirjoittamaani, käsittelevä editointi oli suhteellisen vaivatonta. Suurimmat haasteet liittyivät pisimpien tekstien määrittämisiksi lyhentämiseen, mikä oli kuitenkin tarpeellista kaiken tarvittavan aineiston mahduttamiseksi lehden sivuille. Esimerkiksi Kruunuvuorenrannan kaupunginosan rakentamishanketta sekä lajittelun tarpeellisuutta käsitelleet artikkelit olivat alkuperäisinä versioinaan liian pitkiä, jolloin niitä oli editoitava lyhemmiksi.

Ulkopuolisilta kirjoittajilta lehden tuli käytännössä vain kolme juttua, joita olivat Puuskaniementien talotoimikunnalta saatu artikkeli, asukkaan mielipidekirjoitus sekä lämmönjakokeskusten saneerauksia käsitellyt lyhyt uutinen. Kaikki näistä vaativat runsasta editointia ennen kaikkea tekstien lyhentämisen sekä niiden rakenteen selkiyttämisen muodossa. Vaikka olin tekstien toimittamisesta käsitelleissä ohjeistuksissani määrittänyt selvästi juttujen maksimipituudet ja tekniset toimitusmuodot, olivat artikkelit huomattavasti määrämítőja pidempiä. Esimerkiksi Puuskaniementien talotoimikunnalta sain 1 500 merkin pituisen jutun sijaan lähes kahden A4-sivun mittaisen (yli 5 500 merkkiä), laveasti kirjoitetun artikkelin. Myös asukkaan mielipidekirjoitus oli huomattavasti määritettyä maksimimittaa pidempi. Molempien tapauksessa editointivaihe koostui ydinasioiden hahmottelusta ja valinnasta sekä yksityiskohtien ja toiston rankasta karsinnasta. Työvaihetta helpotti huomattavasti aikaisempi, kaksivuotinen, kokemukseni järjestö-

lehden päätoimittajana, jolloin olin editointivastuussa kaikesta lehden toimitetusta materiaalista.

Vaikka käsittelevää editointia on tässä käsitelty erillisenä alalukunaan, on syytä pitää mielessä, että artikkelien lopullinen viimeistely on tapahtunut lehden taittamisen yhteydessä. Vasta siinä vaiheessa, kun tekstejä otsikoineen, ingresseineen ja kuvineen on sijoitettu taittopohjaan, on pystytty näkemään, mitä järkevän ja visuaalisesti houkuttelevan kokonaisuuden kannalta on välttämätöntä tehdä. Osa lopullisista editointiratkaisuista onkin tehty vasta taittopöydällä, kun valmis lopputulos on alkanut hahmottua.

7.6 Taitto

Lehden taittamisesta on vastannut Haaga-Helia ammattikorkeakoulun aikuisopiskelija Jenni Kurvinen. Taiton ulkoistaminen oli perusteltua oman taittokokemukseni vähäisyyden sekä työmäärän järkiperaistämisen vuoksi. Vaikka olin käynyt Haaga-Helian journalismin koulutusohjelmaan liittyvät InDesign-taittokurssit jo ennen opinnäytetyöprojektin aloittamista, oli opittujen taitojen soveltaminen käytäntöön jäänyt olemattomaksi. Itsestäni poiketen Kurvinen oli syventänyt taitto-osaamistaan osallistumalla esimerkiksi Haaga-Helian opiskelijalehden, H2:n taittamiseen. Koska Kurviselta vastavasti puuttui osa opintoihin vaaditusta työharjoittelusta, hän pystyi Laaki-lehden taittoon osallistumisella kuittaamaan tarvitsemiaan opintopisteitä.

Lehden taittamisen tiimoilta järjestimme ensimmäisen yhteisen palaverin huhtikuussa 2013, ensimmäisen sisältöä koskeneen suunnittelukokouksen jälkeen. Yhteisessä palaverissa käsiteltiin muun muassa lehden sivumäärää, -kokoa ja alustavaa, paperisille A5-sivuille laadittua sisältöperustaista taittosuunnitelmaa. Mukana palaverin oheisaineistona oli taitollisesta näkökulmasta hyväksi havaittuja lehtiä, kuten Vihreä Lanka, Heppu sekä Luonnonsuojelija. Suunnittelun yhteydessä havaitsimme myös tarpeelliseksi määrittää työlle yhteisiä taittoon liittyviä tavoitteita. Tällaisiksi todettiin taiton yksinkertaisuus, linjakkuus, selkeys ja ilmavuus. Lehden todettiin tarvitsevan myös jotakin painotuotteen Heka-Laajasaloon liittävää taitollista elementtiä.

Taittoa koskenut toinen tapaaminen järjestettiin kesäkuun alussa, kun lehti oli edennyt toteutusvaiheeseen. Tapaamisen yhteydessä kertosimme lehden toteutusaikataulun ja tavoitteet, sekä tarkastelimme päivitettyä taittosuunnitelmaa. Valmiiden, editoitujen artikkelien jakamisen arvioitiin olevan helpointa Googlen tarjoamassa pilvipalvelussa, Google Drivessa. Google Drive mahdollisti valmiiden aineistojen jakamisen vaivattomasti, ilman sähköpostien liitetiedostojen tallentelua tai konkreettisia tapaamisia.

Lehden varsinainen taitto ajoittui pääpiirteissään elokuun alkuun, jolloin Kurvinen oli saanut valmistettua määrittämiemme vaatimusten mukaisen taittopohjan ja suurin osa journalistisesta aineistosta oli saatu siirretyksi Googlen pilvipalveluun. Lehden Heka-Laajasaloon liittäväksi elementiksi Kurvinen oli valinnut vaaleansiniset vinjetit sekä yläpalkit. Elokuussa järjestimme Kurvisen kanssa kaksi yhteistä taittoiltaa, joiden aikana suurin osa journalistisesta aineistosta taitettiin InDesign-ohjelmiston avulla lehden sivuille. Samassa yhteydessä artikkelin otsikot, ingressit, kuvatekstit ja väliotsikot viimeisteltiin lopullisiin muotoihinsa. Myös kappalejakoja jouduttiin paikoin uudistamaan niin kutsuttujen orporivien välttämiseksi.

Lukuisten yksittäisten haasteiden selvittämisen lisäksi jouduimme ratkaisemaan myös suurempia ongelmia. Ylivoimaisesti suurin näistä havaittiin vasta kun lehti oli joitakin yksittäisiä sivuja lukuun ottamatta saatu taitetuksi ja ensimmäinen koevedos tulostettiin. Koevedoksen tulostamisen myötä havaitsimme lehden fonttikoon huomiota herättävän suureksi, mikä sai koko lehden muistuttamaan lähinnä heikkonäköisille suunnattua julkaisua. Fonttikoon pienentäminen tarkoitti käytännössä sitä, että kaikki jo taitetut sivut oli käsiteltävä uudelleen. Esimerkiksi keskiaukeamalle taitetun ”reportaasin” tapauksessa fonttikoon pienentäminen vähensi artikkelin kokonaismittaa yhdellä palstalla. Tässä tapauksessa vapautuneeseen tilaan saatiin kuitenkin taitettua Seppo Hietasen kirjoittama, lyhyeksi editoitu teksti Heka-Laajasalo Oy:n lämmönjakokeskusten saneerauksista.

Lehden taitto saatiin viimeistelyä elokuun viimeisellä viikolla, jonka jälkeen lehti tallennettiin PDF-muodossa painotalolle toimittamista varten.

8 Painattaminen ja jakelu

Valmiin Laaki-lehden toimittaminen päätoimittajan työpöydältä kohderyhmälle vaati julkaisun painamista sekä painotuotteen jakelua 1 350 talouteen. Huolellisesta valmistautumisesta huolimatta ongelmilta ei onnistuttu välttymään, mikä käy ilmi seuraavista alaluvuista.

8.1 Paino

Paria päivää ennen taiton valmistumista olin yhteydessä lehden painopaikaksi valitsemaani Painotalo Miktoriin. Yhteydenoton tarkoituksena oli selvittää painovalmiin materiaalin toimitusmuoto ja -osoite sekä varmistaa aiemmin luvatus, noin kuuden-seitsemän päivän toimitusajan pitävyys. Samassa yhteydessä varoitin painotaloa siitä, että taitto on toteutettu ilman pitkäaikaista kokemusta. Ilmaisin kuitenkin valmiutemme tehdä taittoon vielä korjauksia, jos valmiiksi katsomastamme tuotteesta löytyisi vielä painamisen estäviä vikoja. Lähetetyssä vastauksessa painotalon edustaja kertoi, että joi-takin pieniä muutoksia lehteen on mahdollista tehdä myös heidän työntekijöidensä toimesta.

Taiton valmistuttua lähetin Laaki-lehden PDF-tiedostona painotalolle elokuun 29. päivänä. Vielä samana päivänä sain vahvistuksen siitä, että tiedosto on vastaanotettu. Ennalta arvattavalla tavalla myös ongelmista raportoitiin: kannen ja kakkossivun kuvista puuttuivat leikkuuvarat. Painotalolta kuitenkin kerrottiin, että leikkuuvarat voidaan järjestää heidän toimestaan kuvia skaalaamalla, minkä hyväksyin viivästysten välttämiseksi.

Ensimmäiset, todellisissa mittasuhteissa valmistetut koevedokset valmistuivat vielä saman iltapäivän aikana, jolloin kävin tarkistamassa ne painotalo Miktorin toimistolla Helsingin Herttoniemessä. Ensivaikutelma koevedoksesta oli onnistuneen tuntuinen, vaikka lehden fonttikoko oli edelleenkin suurehko suhteessa muihin vastaaviin painotuotteisiin. Myös painotalon henkilökunta piti lopputulosta ammattimaisena ja vakuuttavana. Ennen lehden lopullista painattamista he kuitenkin pyysivät lupaa sävyjen vaalentamiseen kahdessa valokuvassa, jotka olisivat ilman käsittelyä jääneet tarpeettoman

tummiksi. Lisäksi lopullisesta versiosta sovittiin poistettavaksi pari koevedoksessa havaittua kirjoitusvirhettä.

Sopimus Laaki-lehden painattamisesta allekirjoitettiin perjantaina 30. elokuuta. Lopulliseksi painosmääräksi sovittiin 1 500 kappaletta ja toimitusosoitteeksi Heka-Laajasalo Oy:n toimisto osoitteessa Rudolfintie 10. Tilaus toimitettiin Heka-Laajasalo Oy:n toimistolle torstaina 5. syyskuuta.

8.2 Tiedotus

Lehden valmistumisen kynnyksellä voimavarojen keskittäminen saavutetusta tuloksesta tiedottamiseen muodostui ajankohtaiseksi. Lehdestä tiedottamisen merkitys korostui entisestään elokuussa järjestetyssä vuokralaistoimikunnan kokouksessa, jossa toimikunnan kokoontumiset päätettiin toistaiseksi keskeyttää puheenjohtajiston ajauduttua keskinäisiin erimielisyyksiin. Lehteä koskevassa tiedottamisessa voidaan erotella kaksi eri päälinjaa - sisäinen tiedottaminen sekä ulkoinen tiedottaminen.

Sisäinen tiedottaminen oli suunnattu Heka-Laajasalo Oy:n johdon lisäksi alueyhtiön vuokralaistoimikunnan jäsenille, jotka olivat avainasemassa lehteä koskevan tiedon levittämisessä yksittäisille talotoimikunnille. Syyskuun ensimmäisellä viikolla laatimassani sähköpostiviestissä ilmoitin lehden lopullisen version siirtyneen painoon ja saapuvan alueyhtiön toimistolle viikon loppuun mennessä. Samalla ilmaisin pyyntöni siitä, että mahdollisimman moni talotoimikunnan puheenjohtaja organisoisi lehden jakelun omassa vuokranmääritysyksikössään lehden ilmestymistä seuraavalla viikolla. Myös se, että joistakin alustavassa sisältösuunnitelmassa esiintyneistä juttuehdotuksista oli jouduttu luopumaan vuokralaistoimikunnan johtamisristiriitojen sekä talotoimikuntien lähettämän aineistomäärän vähäisyyden vuoksi, kävi tästä viestistä selvästi ilmi.

Ulkoinen tiedottaminen oli suunnattu ensisijaisesti Heka-Laajasalo Oy:n asukkaille, joille katsoin olevan tarpeellista jakaa tietoa lehdestä ennen sen jakelua. Tarkoitusta varten pyysin alueyhtiön toimistohenkilökuntaa lisäämään Heka-Laajasalo Oy:n internetsivuille seuraavan tiedotteen:

Heka-Laajasalo Oy:lle on perustettu oma lehti, joka tuo esille ajankohtaisia asumiseen liittyviä uutisia ja teemoja. Laaki-nimeä kantava, 12-sivuinen nelivärijulkaisu ilmestyy 6. syyskuuta ja se toimitetaan kaikkiin yli 1 300 Heka-Laajasalo Oy:n alueella sijaitsevaan asuntoon.

Kustannusten säästämiseksi lehteä ei postiteta erikseen jokaiseen talouteen, vaan sen jakelusta vastaavat vuokranmääritysyksiköiden talotoimikunta-aktiivit. Tavoitteena on, että lehti olisi jaettu kaikkiin talouksiin 15. syyskuuta mennessä.

Lehden suunnittelusta ja sisällön tuottamisesta on vastannut toimittaja Mikko Vesa. Lehden editointi ja taitto on Jenni Kurvisen käsialaa.

Palautetta lehdestä voi lähettää osoitteeseen [laaki.lehti\(a\)gmail.com](mailto:laaki.lehti(a)gmail.com).

Ulkoisen tiedottaminen keskittäminen yksinomaan Heka-Laajasalo Oy:n internetsivuille ei varmasti ollut viestin saavutettavuuden kannalta paras vaihtoehto. Nopealla aikataululla toimittaessa tiedottaminen nettisivujen kautta on kuitenkin vakiintunut käytäntö ja linjassa alueyhtiön nykyisen tiedotuspolitiikan kanssa.

8.3 Jakelu

Lehtiprojektin kustannusten minimoimiseksi valmiin painotuotteen jakelu Heka-Laajasalo Oy:n yhdessätoista vuokranmääritysyksikössä sijaitseviin noin 1 350 huoneistoon oli sovittu toteutettavaksi yksittäisten talotoimikuntien toimesta. Sekaannusten välttämiseksi toimenpide vaati huolellisia ennakkovalmisteluja. Perjantaina 6. syyskuuta kävin Heka-Laajasalo Oy:n toimistolla järjestämässä lehdet vuokranmääritysyksikkökohtaisesti siten, että huoneistojen ja lehtien lukumäärät vastasivat toisiaan. Näin kunkin talotoimikunnan puheenjohtaja sai käsiinsä jakovalmiin paketin, eikä joutunut oma-toimisesti laskemaan tarvittavien lehtien määrää.

Keskiviikkoon 11. syyskuuta mennessä Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehti oli noudettu toimistolta noin puoleen kaikista alueyhtiön vuokranmääritysyksiköistä, mitä voi pitää erinomaisena saavutuksena. Seuraavan viikon alkuun mennessä lehdet oli noudettu jo useimpiin yksiköihin. Huolimatta siitä, että olin lupautunut henkilökohtaisesti avustamaan lehtien jakamisessa niihin yksiköihin, joiden edustajat katsoivat tehtävän ylivoimaiseksi itselleen, en saanut yhtään avunpyyntöä. Tavoiteaikataulun puitteissa lehteä ei kuitenkaan jaettu kaikkiin vuokranmääritysyksiköihin ja kolmeen kohteeseen (Puuska-

niementie, Köökarinkuja, Gunillantie 6) asukaslehti jäi kokonaan noutamatta toimistolta.

Lehtiprojektin saamiseksi maaliinsa pyysin lopulta apua jakelun toteuttamiseksi niissä yksiköissä, joissa talotoimikunnat eivät olleet suorittaneet tehtävää syyskuun puoliväliin mennessä. Köökarinkujan ja Puuskaniementien pienten vuokranmääritysyksiköiden tapauksessa jakelu osoittautui helpoksi asuntojen vähäisen lukumäärän vuoksi. Huomattavasti enemmän työsarkaa aiheutti Gunillantie 6:ssa sijaitseva, reilusti yli 200 asunnon rakennuskompleksi. Tähän vuokranmääritysyksikköön lehti jaeltiin itseni sekä vuokralaistoimikunnan toisen jäsenen toimesta syyskuun kolmannella viikolla. Gunillantie 6:n jakeluoperaation jälkeen kaikki Laaki-lehdet oli siirretty Heka-Laajasalo Oy:n toimistolta joko lopullisille vastaanottajilleen tai henkilöille, jotka olivat luvanneet vastata niiden jakelusta omissa vuokranmääritysyksiköissään.

9 Arviointi

Oleelliseksi osaksi uuden asukaslehden perustamista Heka-Laajasalo Oy:lle sisältyi projektin arviointi niin lukijoilta kuin muilta sidosryhmiltä saadun palautteen valossa. Kuten lehtimaailmassa monesti tapaa käydä, myös Laaki-lehti herätti voimakkaita tunteita sekä julkaisun puolesta että sitä vastaan. Tässä luvussa tarkastellaan, kuinka palautetta kerättiin, millaista palautetta lehdestä saatiin ja kuinka julkaisulle asetetut tavoitteet saavutettiin.

9.1 Palautteen kerääminen

Lehden julkaisemisen ja jakelun jälkeen toivoin saavani valmiista julkaisusta runsaasti palautetta. Odotuksia ei varsinaisesti palkittu lehden 11. sivulla julkaistusta taittopalasta huolimatta:

Tuliko sanomista? Laaki-lehden toimitus ottaa vastaan palautetta sekä vinkkejä ajankohtaisista uutisista ja asumiseen liittyvistä ilmiöistä sähköpostitse osoitteeseen laaki.lehti@gmail.com.

Lukijoilta sähköpostitse saapuneiden palautteiden määrä jäi pyöreäksi nolllaksi. Omalla asuinalueellani lehti kuitenkin todistettavasti tuli havaituksi, sillä muutamat ihmiset ottivat asian puheeksi kadulla tapahtuneissa, sattuman sanelemisissa kohtaamisissa. Heiltä saatu palaute oli yksinomaan myönteistä.

Heka-Laajasalo Oy:n toimistolta kantautunut palaute oli linjassa kohtaamieni asukkaiden mielipiteen kanssa. Toimistohenkilökunta kehui lehden sisältöä, ulkoasua sekä kantaaottavuutta. Negatiivista palautetta lehdestä ei tullut laisinkaan, jollei sellaiseksi lueta toimitusjohtajan kommenttia siitä, että näyttää hänestä otetussa kuvassa lähinnä murhamieheltä.

Lukijoita ja toimistohenkilökuntaa kriittisemmin lopulliseen lehteen suhtautui joukko Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnan jäseniä, joilla oli ollut mahdollisuus osallistua sekä lehden suunnitteluun että sen kirjoitusten laatimiseen. Kevään ja alkukesän aikana olin teroittanut kaikille, että lehden aineistolla on määrätty deadline ja että vain tähän päivämäärään mennessä lähetetty aineisto painetaan lehteen. Useista muistutuk-

sista huolimatta talotoimikuntien ajankohtaisia asioita käsittelevälle palstalle saapui kirjoituksia vain kolmesta eri vuokranmääritysyksiköstä.

Vaikka menettelytavat oli yhteisesti sovittu ja kaikille selvät, ei talotoimikunta-aineiston suppea määrä tyydyttänyt kaikkia vuokralaistoimikunnan jäseniä lehtiprojektin valmistuttua. Kriittisten äänensävyjen esittäjien mukaan minun ei olisi pitänyt odottaa heidän kirjoittavan opinnäytetyötä puolestani, vaan tehdä jokaisesta vuokranmääritysyksiköstä juttu keinolla millä hyvänsä. Palautteen taso käy parhaiten ilmi vuokralaistoimikunnan johtotehtävissä vielä toimineen sähköpostiosoitteesta lähetetystä, allekirjoittamattomasta sähköpostiviestistä (loppuosa viestistä on poistettu tautologian ja kielenlaadun vuoksi):

Hyvä mikko , kyhäelmäsi on SURKEA . Jos ottaa huomioon sen,että se olisi ollut opinnäytteesi ,Mielestäni sinun olisi pitänyt KIRJOITTA JA KERTO KAIKISTA YHDESTÄTOISTA VUOKRANMÄÄRITYSYKSIKÖSTÄ .Laakilehden toimitus annettiin sinulle siltä pohjalta, että siihen tulee esittely jokaisesta yksiköstä .Jos lyöttäidyit kahden HÄIRIKÖN kelkkaan ja annoit MANIPULOIDA itsesi. Tulos näkyy kyhäelmän sivuilta, totuus ja todenmukaisuus puuttuu kokonaan.

Päinvastaisen näkemyksen lehtiprojektin onnistumisesta antoi useita vuosia kustannus- alalla työskennellyt vuokralaistoimikunnan jäsen, joka laati pyydettäessä Laaki-lehdestä oman kirjallisen arvionsa.

Julkaisu on ennalta sovitussa laajuudessa, huolella analysoidun kohderyhmän tarpeeseen ja vastaanottokykyyn mitoitettu media, jonka aikaansaattaminen ansaitsee tunnustuksen. Laaki-lehden laatua nostaa sen sisällössä selkeästi näkyvä kohderyhmän huomioonottaminen. Teksti on kauttaaltaan selkeää ja tarjoaa helppolukuista informaatiota kohderyhmän elämänpäiriin, asumiseen ja huoltoyhtiön toimintaan liittyvistä aiheista.

Ristiriitaisista kannanotoista huolimatta katson luotettavimman palautteen tulleen Heika-Laajasalo Oy:n toimitusjohtajan taholta, joka valtuutti minut aloittamaan seuraavan Laaki-lehden valmistelut siten, että alueyhtiön asukaslehti saisi jatkoa myös vuonna 2014.

9.2 Tavoitteiden saavuttaminen

Palautteen ja henkilökohtaisen arvion perusteella Laaki-lehti saavutti sille asetetut tavoitteet vähintäänkin kohtuullisesti. Merkittävässä asemassa tavoitteiden saavuttamisen kannalta olivat huolelliset ennakkovalmistelut, joiden aikana lehti suunniteltiin sekä sisällöllisesti että rakenteellisesti kohderyhmän tarpeisiin soveltuvaksi. Ottaen huomioon Heka-Laajasalo Oy:n heterogeenisen asukasrakenteen, lehteä ei ollut mielekästä suunnitella vain tietyn ikä- tai sosioekonomisen ryhmän tarpeita vastaavaksi. Näin lehden sisällöllisessä suunnittelussa jouduttiin poikkeamaan lehtialalla nykyisin vallitsevasta käytännöstä, jonka perusteella julkaisut räätälöidään hyvinkin kapealle kohdeyleisölle. Tästä trendistä poiketen Laaki-lehden toteuttamisessa oli kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, että yksittäisetkin artikkelit saattoivat herättää mielenkiintoa erittäin monipuolisessa vastaanottajajoukossa.

Kohderyhmän huomioimisen osalta Laaki-lehteä voidaan pitää onnistuneena. Lehden sisällön voidaan oleellisilta teemoiltaan katsoa koskettavan kaikkia Heka-Laajasalo Oy:n asukkaita näiden täsmällisestä asuinpaikasta riippumatta. Yksittäisten vuokranmäärityksyksiköiden ajankohtaisten uutisten ja asumiseen liittyvien ilmiöiden esille nostaminen Laaki-lehden sivuilla kuitenkin ontui suuresti. Alkuperäisistä suunnitelmista poiketen lehteen ei toimitettu riittävästi aineistoa Heka-Laajasalo Oy:n talotoimikunnilta, eikä tällaisia, yksittäisiin vuokranmäärityksyksiköihin liittyviä aiheita voitu käytettävissä olleiden resurssien puitteissa lähteä etsimään. Se, ettei lehdestä löydy kaikkiin Heka-Laajasalo Oy:n vuokranmäärityksyksiköihin spesifisti liittyvää artikkelia, ei kuitenkaan tarkoita sitä, etteivät julkaistut aineistot koskisi pohjimmiltaan aivan kaikkia.

Lehdelle asetettuihin strategisiin tavoitteisiin kuului lukijoille viestiminen vuokralaisdemokratiajärjestelmästä sekä siitä, että kaikilla asukkaille on mahdollisuus vaikuttaa asumiseensa liittyviin asioihin. Vastaavasti lehden avulla pyrittiin tehostamaan alueyhtiön tiedonvälitystä asukkaiden suuntaan. Strategisten tavoitteiden voidaan katsoa toteutuneen erinomaisesti. Ensinnäkin uusi lehti paikkasi tehokkaasti sitä kiistatonta vajetta, joka Heka-Laajasalo Oy:n asukkaille viestimisessä oli havaittavissa. Toiseksi lehdessä julkaistut artikkelit kertovat asukkaille monipuolisesti asumiseen liittyvien ilmiöiden

lisäksi osallistumismahdollisuuksista vuokralaisdemokratian toteuttamiseen sekä oman asuinviihtyvyyden parantamiseen.

Kauimmaksi ennalta määritetyistä tavoitteista jäätin lehden teknisissä tavoitteissa, joiksi oli asetettu muun muassa ulkoasun visuaalinen houkuttelevuus, virheettömyys, moitteeton painojälki ja tehokas jakelu vastaanottajille. Selkeimmin tavoitteista jäänti käy ilmi lehden visuaalista ilmettä tarkasteltaessa. Ulkoasu ei välttämättä kannusta lukijaa tarttumaan lehteen, eikä häikäise ketään loistokkuudellaan. Taitto on yleisilmeeltään kömpelö ja mielikuvitukseton. Myös taiton linjakkuus ja kuvamateriaalin laatu jättävät paikoin toivomisen varaa. Tekniset tavoitteet eivät täytyneet myöskään siltä osin, että lehden jakelu vastaanottajille ei yrityksestä huolimatta onnistunut sille alun perin varatussa kahden viikon aikahaarukassa.

Lehden teknisiä tavoitteita arvioitaessa on kuitenkin syytä huomioida se, että täysin uuden julkaisun tekniseen toteuttamiseen liittyvät haasteet olivat tiedossa jo projektia käynnistettäessä. Taitollisen ja graafisen ammattiosaamisen puutteen vuoksi lehdestä ei edes haluttu tehdä visuaaliselta ilmeeltään niin laadukasta, että tekijöiden taidot joutuisivat yli-inhimilliselle koetukselle. Amatöörimäisyyden näkymiselle lopputuloksessa on annettu sijaa - mikä käy lehdestä ilmi kenties turhankin selvällä tavalla. Perustaittoon tyytyminen on kuitenkin mahdollistanut sen, että lehden julkaisemista voidaan jatkaa tarvittaessa myös tulevaisuudessa ilman suurimittaista kouluttautumista taitto-ohjelmistojen käsittelyyn.

9.3 Lehden suhde muihin lehtiin - lehtityyppi

Laaki-lehden tekemistä koskeneessa alustavassa ohjauskeskustelussa yksi esille nousseista kysymyksistä liittyi lehden perimmäiseen olemukseen. Olisiko lehdestä tarkoitus tehdä asiakaslehti, joka tukisi Heka-Laajasalo Oy:n markkinointiviestinnällisiä tavoitteita, vai yhteisölehti, joka puolestaan toimisi Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnan ja talotoimikuntien käsikassarana? Jo näissä alustavissa keskusteluissa varteenotettavimmaksi vaihtoehdoksi todettiin jonkinlainen asiakas- ja yhteisölehden välimuoto - lehti, joka palvelisi molempien intressiryhmien tiedotuksellisia tarpeita olematta liian mainosmainen tai suoranaiseksi propagandavälineeksi luokiteltava.

Lopputulokset pitää sisällään artikkeleita, jotka ovat syntyneet Heka-Laajasalo Oy:n ajankohtaisista tiedotuksellisista tarpeista. Artikkeleista osan syntyhistoria puolestaan juontaa juurensa lehden sisällöstä järjestettyyn suunnittelupalaveriin, jossa läsnä oli valtaosa vuokralaistoimikunnan jäsenistä. Lisäksi lehdessä on juttuja, jotka ovat syntyneet päätoimittajan puhtaan tarveharkinnan perusteella. Jo pelkästään näiden faktojen perusteella lehteä ei voida kategorisoida puhtaasti asiakas- tai yhteisölehteksi, vaikka elementtejä molemmista genretyypeistä on selvästi olemassa. Jos jompikumpi näistä kategorioista tulisi kuitenkin valita kuvailemaan Laaki-lehteä, tulisi valinnan kohdistua yhteisölehteen. Lehti on suunniteltu selkeästi rajatulla maantieteellisellä alueella ja määrätynlaisessa asumismuodossa asuvalle kohderyhmälle, jonka voidaan katsoa täyttävän yhteisön määritelmän. Esimerkiksi Kielitoimiston sanakirjassa yhteisöksi kutsutaan esimerkiksi elämänmuodon, taloudellisten tai aatteellisten päämäärien perusteella kokonaisuuden muodostavaa ihmisryhmää tai yhteenliittymää (Wikipedia 2014). Yhteisölehteä sopivampi käsite Laaki-lehden määrittämiseksi voisi kuitenkin olla esimerkiksi asumislehti. Nähdäkseni tämä termi kuvailee lehden sisältöä parhaiten ottamatta kantaa siihen, kenen ääni lehden sivuilla kuuluu - asukkaan, palveluntarjoajan, vai molempien.

10 Tulevaisuus

Laaki-lehti oli merkittävä pelinavaus Heka-Laajasalo Oy:n asukasviestinnän kehittämisessä. Vaikka lehti sai sekä kielteistä että myönteistä palautetta osakseen, oli projektin toimeksiantaja erittäin tyytyväinen saavutettuun lopputulokseen. Heka-Laajasalo Oy onkin esittänyt, että lehti toteutettaisiin myös vuonna 2014. Seuraavissa alaluvuissa pohditaan päättyneestä projektista saavutettua henkilökohtaista hyötyä sekä sitä, mihin suuntaan lehteä pitäisi kehittää, jos sen julkaisemiseen vielä päätetään tarttua.

10.1 Arvio oppimisprosessista

Olen opiskellut journalismia Haaga-Helia ammattikorkeakoulussa syksystä 2009 lähtien. Tammikuusta 2011 huhtikuun 2013 loppuun ulottuvalla ajanjaksolla työskentelin toimittajan tehtävissä Metro-lehdessä, sekä pääkaupunkiseudun, Keski-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan Vartti-lehdissä. Toukokuusta 2013 lähtien olen tehnyt töitä Ilta-Sanomien kotimaan toimittajana sekä verkkotoimittajana.

Sanoma-konsernin eri lehdissä työskentely ja aikaisempi kokemus vapaaehtoisista toimittajan töistä muun muassa Suomen Partiolaiset - Finlands Scouter ry:n jäsenlehdessä (Partio) on harjaannuttanut minut kirjoittamaan uutisia ja ilmiöjuttuja mitä erilaisimmista aihepiireistä sekä printti- että verkkolehtiin. Lisäksi olen saanut mittaavasti kokemusta lukijälähtöisen UGC-materiaalin (User Generated Content) hyödyntämisestä ja editoinnista.

Monipuolinen työkokemus eri lehdistä edesauttoi merkittävästi Laaki-lehden suunnittelamista ja käytännön journalistisia toimia. Ilman kohtuullisen mittaista lehtityökoke-
musta olisi ollut huomattavasti vaikeampi arvioida lukijoiden mahdollisia kiinnostuksenkohteita sekä sitä, millaisia työmäärällisiä resursseja lehti-idean saattaminen valmiiksi painotuotteeksi vaati. Kokemuksen siivittämänä Laaki-lehden perustaminen onnistui tavoiteaikataulussa, noin neljässä kuukaudessa, eikä suuria yllätyksiä tullut projektin edetessä vastaan. Myöskään lehden vaatimat raskaimmat työvaiheet, kirjoittaminen, valokuvaaminen ja editointi, eivät vaatineet suunniteltua enempää aikaa. Kirjoittamisen,

kuvaamisen ja editoinnin näkökulmasta Laaki-lehden perustaminen ei tarjonnut juuri-kaan uusia kokemuksia tai mieleenpainuvia ahaa-elämyksiä.

Oppimisprosessin kannalta uuden lehden perustamisessa Heka-Laajasalo Oy:lle merkittäväntä oli sen vaatima ideointi-, suunnittelu- ja taittotyö. Vaikka lehden sisältöön liittyvä ideointi oli itselleni tuttua jo entuudestaan, ei toimenpiteeseen ole aikaisemmin liittynyt kokonaisen uuden lehtikonseptin kehittämistä. Laaki-lehden tapauksessa kaikki pienetkin ideat oli jalostettava itsenäisesti päätökseksi niiden julkaisemisesta, julkaisumista ja -paikasta lehden sivulla. Tämä vaati huomattavaa suunnitelmallisuutta ja osoitti konkreettisesti kuinka pikkutarkasta työstä lehden painokuntoiseksi saattamisessa lopulta on kysymys - yksinkertaisiksikin suunnitelluissa lehdissä huomioitavien asioiden määrä on suuri.

Suurin hyöty Laaki-lehden perustamisesta olisi ollut mahdollista saada taittamalla lehti itse. Olemassa ollut taitotaso ei kuitenkaan tukenut tähän ratkaisuun päätymistä käytävissä olleiden aikarajojen puitteissa. Taittajan kanssa järjestetyt taittoilaisuudet kuitenkin omalta osaltaan auttoivat taiton perustaitojen palauttamisessa mieleen, mikä on erittäin merkittävä asia, jos Laaki-lehden julkaisemista vielä tulevaisuudessa jatketaan. Tällöin tavoitteena on hoitaa myös taitto pääpiirteissään omatoimisesti.

10.2 Kehittämisaikataulut

Laaki-lehti 1/2013 oli kyseisen julkaisun ensimmäinen numero kautta aikojen. Projekti suunnitteluineen, kirjoittamis-, taitto- ja jakelutoimenpiteineen suoritettiin noin viiden kuukauden aikana. Täysiaikaiseksi työskentelyksi muutettuna lehden voidaan arvioida syntyneen noin 30 päivän työmäärällä. Projektin tiivis toteuttamisaikataulu takasi lehden julkaisemisen tiedotuksen näkökulmasta optimaalisena ajankohtana – hetkenä, jolloin monissa Heka-Laajasalo Oy:n vuokranmääritysyksiköissä oltiin valmistautumassa syksyn 2013 asukaskokouksiin. Lehden julkaisuajankohdan venyttäminen pidemmälle syksyyn olisi voinut palvella sisällön, kuvituksen ja taiton laadunvarmistusta, mutta tiedotustarpeiden ja henkilökohtaisen turnauskestävyyden kustannuksella.

Tiivistä toteuttamisaikataulusta huolimatta toimeksiantaja on pitänyt lehteä sisällöllisesti hyvänä. Lehden sisältöä kehitettäessä on kuitenkin välttämätöntä kiinnittää huomiota siihen, että kaikkien Heka-Laajasalo Oy:n 11 vuokranmääritysyksikön ajankohtaiset asiat saataisiin esille. Laaki-lehden 1/2013 tapauksessa tämä tavoite ei toteutunut suunnitellulla tavalla, josta voi lopulta syyttää kaikkein eniten yksittäisten talotoimikuntien saamattomuutta haluamiensa viestinnällisten asioiden esilletuomisessa. Lehden saaman palautteen perusteella talotoimikuntien asioita kohtaan on kuitenkin kiinnostusta ylitse vuokranmääritysyksikkörajojen. Paikalliset asiat koetaan viestinnällisesti lehden selkärangaksi, eikä niitä ole suotavaa sivuuttaa.

Yhdentoista talotoimikunnan asioiden näyttävä esille nostaminen nykyisellä konseptilla voinee kuitenkin vaatia lehden sivumäärän nostamista 12-sivuisesta 16-sivuiseksi. Laaki-lehdessä 1/2013 kolmesta talotoimikunnasta saapuneet jutut täyttivät yhden kokonaisen sivun. Samalla laskentakaavalla 11 talotoimikunnasta lähetettäville artikkeleille olisi varattava lähes neljä sivua, mikä osaltaan ratkaisisi sen, kuinka 16-sivuisen lehden palstamäärät saataisiin täytettyä. Toimenpide kuitenkin vaatisi ”talotoimikunnat-sivun” taiton merkittävää uudistamista nykyistä dynamisempaan suuntaan. Myös mahdollista mainosmyyntiä lehteen tulisi pienessä mittakaavassa harkita painokustannusten kattamiseksi.

Suurimmat kehittämiskohteet liittyvät kuitenkin lehden julkaisemiseen liittyviin prosesseihin ja taittoon. Suotavaa olisi, että lehdelle saataisiin perustettua tarpeeksi asiantunteva toimitusneuvosto, joka pystyisi omalta osaltaan tukemaan lehden koostamisesta vastaavaa henkilöä esimerkiksi aineistonhankintaan liittyvissä haasteissa. Luonnollisesti toimitusneuvoston vastuisiin voisivat kuulua myös sisältösuunnitelman laadintaan sekä valmiiden artikkelien tarkistamiseen ja oikovedoksen hyväksymiseen osallistuminen. Lehden toteuttaminen miltei kokonaisuudessaan yhden ihmisen resursseilla on suuri urakka ja kaikkia mahdollisia kirjoittaja- ja kuvaajaresursseja olisi jatkossa hyödynnettävä tehokkaammin kuin Laaki 1/2013:n kohdalla.

Mahdollista tulevaa työsarkaa puntaroidessa on kuitenkin hyvä muistaa, että Laaki-lehden jatkojulkaiseminen on helpompaa kuin täysin uuden lehden perustaminen tyh-

jästä. Konsepti osoittautui toimivaksi ja antaa hyvän lähtökohdan tulevaisuuden kehitystyölle.

Lähteet

Google Maps 2014. Laajasalo. Luettavissa: <http://www.google.fi/maps>. Luettu: 4.5.2014.

Heka Laajasalo Oy 2014a. Yleistä alueyhtiöstä. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/laajasalo/alueyhtio/perustietoa/yleista-alueyhtiosta>. Luettu: 8.4.2014.

Heka Laajasalo Oy 2014b. Vuokralaistoimikunta. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/laajasalo/asukkaalle/vuokralaisdemokratia/vuokralaistoimikunta>. Luettu: 8.4.2014.

Heka Laajasalo Oy 2014c. Kohteet kartalla. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/laajasalo/kiinteistot/tietoa-kiinteistoista/kohteet-kartalla>. Luettu: 8.4.2014.

Hellas 2014. Hellas-lehti. Luettavissa: <http://hellas-lehti.net/>. Luettu: 8.4.2014.

Helsingin kaupungin asunnot Oy 2012. Vuosikertomus 2012. Luettavissa: http://issuu.com/heka.viestinta/docs/heka_vuosikertomus_2012_internet. Luettu: 8.4.2014.

Helsingin kaupungin asunnot Oy 2013a. Syksyn asukaskokoukset ”vanhalla” vuokralaisdemokratiasäännöllä. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/ajankohtaista/syksyn-asukaskokoukset-vanhalla-vuokralaisdemokratiasaannolla>. Luettu: 8.4.2014.

Helsingin kaupungin asunnot Oy 2013b. Hima 2/2013. Helsingin kaupungin asunnot Oy:n lehti asukkaille. Luettavissa: http://www.sanomapaino.fi/DIGIJULKAISU/Hima_02_2013/#/1/. Luettu: 8.4.2014.

Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014a. Perustietoa. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/yhtio/perustietoa>. Luettu: 8.4.2014.

Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014b. Vuokralaisdemokratia Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/asukkaalle/vuokralaisdemokratia>. Luettu: 8.4.2014.

Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014c. Asukaslehti Hima. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/asukkaalle/asukaslehti-hima>. Luettu: 8.4.2014.

- Helsingin kaupungin asunnot Oy 2014d. Heka-alueyhtiöiden sähköposti- ja internetsivuosoitteet muuttuvat. Luettavissa: <http://www.hekaoy.fi/ajankohtaista/heka-alueyhtioiden-sahkoposti-ja-internetsivuosoitteet-muuttuvat>. Luettu: 8.4.2014.
- Helsingin kaupungin tietokeskus. Helsingin seudun aluesarjat. Tilastokanta. Pääkaupunkiseutu alueittain. Väestö. Väestöennuste. Helsingin väestö 1.1.1992-2013. <http://www.aluesarjat.fi>. Luettu: 8.4.2014.
- Helsingin kaupunki 2005. Menettelyohjeet Helsingin kaupungin vuokralaisdemokratiasäännön soveltamisessa. Kaupunginhallituksen hyväksymät 7.11.2005. Luettavissa: <http://www.hekalaiset.fi/@Bin/168870/vd-sääntö+soveltamisohje+1.1.2006+alkaen.pdf>. Luettu: 8.4.2014.
- Helsingin kaupunki 2011. Helsingin kaupungin vuokralaisdemokratiasääntö. Luettavissa: http://hekalaiset-fi-bin.directo.fi/@Bin/4bc4cf0f3d800f7ae3bd07e839cb5aa/1397053887/application/pdf/166921/VD-sääntö_26.10.2011_valtuuston_hyväksymä.pdf. Luettu: 8.4.2014.
- Helsinki-info 2014. Etusivu. Luettavissa: <http://www.hel.fi/hel2/helsinki-info/>. Luettu: 9.4.2014.
- Kantonen Jouni 2007. Median fragmentoituminen alkaa näkyä jo Suomessakin. Blogikirjoitus. Luettavissa: <http://www.redtailmedia.fi/2007/10/25/median-fragmentoituminen-alkaa-nakya-jo-suomessakin/>. Luettu: 9.4.2014.
- Laki yhteishallinnosta vuokrataloissa 16.7.1990/649.
- Ljungberg P. 27.8.2013. Toimitusjohtaja. Heka-Laajasalo Oy. S-postiviesti.
- MCI Press Oy 2014. Yritys. Luettavissa: <http://www.mcipress.fi/yritys>. Luettu: 8.4.2014.
- Rantanen Lasse (2007). *Mistä on hyvät lehdet tehty? Visuaalisen journalismin keittokirja*. Hill and Knowlton Finland Oy.
- Mykkänen Päivi (1998). *Yhteisölehti: tekijän opas*. Inforviestintä Oy, Helsinki.
- Närö J. 2012. Onnistunut muutosten vuosi. Vuosikatsaus 2012. Helsingin kaupungin asunnot Oy. Luettavissa: http://issuu.com/heka.viestinta/docs/heka_vuosikertomus_2012_internet. Luettu: 8.4.2014.

Stadin asunnot 2014. Asunnon haku. Usein kysyttyjä kysymyksiä. Millä perusteella asukkaat valitaan kaupungin vuokra-asuntoihin? Luettavissa:

<https://www.stadinasunnot.fi/usein-kysytyja-kysymyksiä>. Luettu: 9.4.2014.

Suomen Lehtiyhtymä 2014a. Lehdet. Luettavissa:

<http://www.lehtiyhtyma.fi/lehdet.html>. Luettu: 8.4.2014.

Suomen Lehtiyhtymä 2014b. Lehdet. Helsingin Uutiset. Luettavissa:

http://www.lehtiyhtyma.fi/helsingin_uutiset.html. Luettu: 8.4.2014.

Suomen valokuvataiteen museo 2014. Mediakasvatus. Kuvatyypit. Luettavissa:

<http://www.valokuvataiteenmuseo.fi/fi/kouluille/mediakasvatus>. Luettu: 15.4.2014.

Töyry Maija, Rätty Panu, Kuisma Kristiina (2008). *Editointi aikakauslehdessä*. Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä.

Vuokralaisneuvottelukunta 2014. Vuokralaisdemokratia antaa asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuden! Luettavissa: <http://www.hekalaiset.fi>. Luettu: 4.5.2014.

Wikipedia 2014. Yhteisö. Luettavissa: <http://fi.wikipedia.org/wiki/Yhteisö>. Luettu: 6.5.2014.

LAAKI

Heka-Laajasalo Oy:n asukaslehti

TALOSUOJELU EI
OLE SOTAAN VAL-
MISTAUTUMISTA

REPORTAASI:
NÄKYMÄTTÖMÄN
MIEHEN
MATKASSA

TOIMITUSJOHTA-
JA HALUAA PA-
RANTAA ASUMIS-
VIIHTYVYYTTÄ

... sivut 4 ja 5.

... sivut 6 ja 7.

... sivu 8.

} sisällys

- 4 Talosuojelu ei ole sotaan valmistautumista
- 5 Toimiston kasvot
- 6 Näkymättömän miehen matkassa
- 8 Toimitusjohtaja haluaa parantaa asumisviihtyvyyttä
- 9 Kruunuvuorenrannan rakennustyöt vauhtiin
- 10 Ajatus Kruunuvuorenselän sillasta ei ole uusi
- 11 Talotoimikuntien kuulumisia
- 12 Luonnon monimuotoisuutta pyritään varjelemaan
- 12 Väärin lajiteltu

Kuva: Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto

Päätoimittaja
Mikko Vesa
puh. 040 754 6433
laaki.lehti@gmail.com

Kirjoittaja
Seppo Hietanen

Taiteija ja editoija
Jenni Kurvinen

Kansikuva
Paula Lehtimäki

Paino
Painotalo Miktör Oy
Mekaanikonkatu 19,
00880 Helsinki

Painosmäärä
1500 kappaletta

Kustantaja
Heka-Laajasalo Oy
Rudolfintie 10,
00870 Helsinki

} pääkirjoitus

Tunnelin päässä pilkottaa valoa

Ovatko asuntonne lämpöpatterit jatkuvasti kylminä? Onko ilmanvaihdossa vikaa? Ovatko kiinteistön yhteiset tilat hunningolla? Asumiseen liittyvät epäkohdat voivat vaikuttaa erittäin suuresti elämänlaatuun kokonaisissa vuokranmäärityksyksiköissä.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuokralaisia olisikin varmasti syytä onnitella siitä, että asukkaille on annettu laajat mahdollisuudet vaikuttaa asumiseensa liittyviin seikoihin.

Asukkaiden käytettävissä ovat alueyhtiöiden kattavat asiakaspalvelu- ja huoltotoiminnot, joiden kustannuksiin jokainen osallistuu vuokransa puitteissa. Asukkaiden edunvalvontaa varten Heka Oy:n vuokra-asutokannassa on käytössä myös vuokralaisdemokratiajärjestelmä, jonka peruspilarin muodostavat asukaskokousten valitsevat talotoimikunnat. Vuokralaisdemokratian julistetaan antavan asukkaille päätösvaltaa ja vaikutusmahdollisuuksia, lisäävän asumisviihtyvyyttä sekä edistävän vuokratalojen kunnossapitoa ja hoitoa. Ainakin teoriassa.

Puolentoista vuoden mittainen toimikauteni Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnassa on osoittanut, että yhdentoista vuokranmäärityksyksikön asukkaiden yhteisistä eduista huolehtiminen ei ole helppoa. Toimikuntaa ovat kuukausi toisensa jälkeen repineet henkilöriitit, jotka ovat estäneet täysimittaisen keskittymisen vuokralaisten edunvalvontaan – tarkoitukseen, jota varten kyseinen elin ylipäättään on olemassa.

Syksyllä järjestettävillä asukaskokouksilla onkin erittäin suuri vaikutus siihen, kuinka yhteisiä asioita hoidetaan jatkossa ja keiden toimesta. Henkilövalinnoilla on kiistaton merkitys sen kannalta, kuinka nopeasti asumisen ongelmat tulevat korjatuiksi.

Vaikka asukkaiden edunvalvonnalla on nykyisen vuokralaistoimikunnan aikana pyyhitty lähinnä lattiaa, on tunnelin päässä nähtävissä myös valoa. Yhteiseen hiileen on pystytty puhaltamaan, silloin kun siihen on löytynyt riittävästi tahtoa.

Konkreettisenä osoituksena vuokralaistoimikunnan yhteisestä voimainponnistuksesta on tämä lehti, jonka on määrä palvella asukkaiden tiedon- ja saantitarpeita asumista koskevissa asioissa sekä luoda yhteisöllistä mehen- keä koko alueelle – nyt ja tulevaisuudessa.

TEKSTI: Mikko Vesa

} kysymys & vastaus

Vuokralaistoimikunnan jäseneltä

Mitä ajankohtaisia asioita Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnassa käsitellään syksyllä, Karin Doktor?

Useisiin Heka-Laajasalon kiinteistöihin on suunnitteilla lähivuosina toteutettavia peruskorjauksia, jotka vaativat mittavaa omarahoitusosuutta. Vuokralaistoimikunnan tulisi miettiä kuinka kiinteistöjen hoitokustannuksissa voitaisiin säästää, jotta tarvittavaa korjausrahastoa voidaan kartoittaa ilman suuria vuokrankorotuspaineita.

Lisäksi toiveissa on, että alueyhtiö järjestäisi syksyn aikana VD-sääntöä koskevan koulutustilaisuuden, jotta jokainen voisi oppia sääntöjen mukaiset menettelytavat eri tilanteissa.

Millä tavalla talo- tai vuokralaistoimikunta voi vaikuttaa säästötoimenpiteisiin?

Talotoimikuntien pitäisi saada käyttöönsä väliaikatietoja kiinteistön veden- ja sähkönkulutuksesta sekä vuokranmäärityksyksiköiden tuloksista. Vuokralaistoimikunta voisi tehdä vertailuja eri yksiköiden välillä ja pohtia, miksi jokin asia maksaa yhdessä paikassa paljon ja toisessa vähän. Jos jossakin asiassa huomataan korjattavaa, tulisi vuokralaistoimikunnan huolehtia siitä, että epäkohtaan puututaan mahdollisimman pikaisesti.

Syksyllä kaikissa yksiköissä järjestetään asukaskokoukset. Miksi niihin kannattaa osallistua?

Kokouksiin kannattaa osallistua, sillä siellä saa tietoa oman talonsa asioista. Kuluvan vuoden asukaskokouksissa valitaan talotoimikuntaan myös uudet jäsenet ja läsnäolijat määräävät sen, ketkä asukkaiden yhteisiä asioita ovat hoitamassa.

Aiemmin moni on karttanut asukaskokouksiin tulemista, koska pelkkä tulevaisuus valituksi johonkin tehtävään. Mihinkään ei ole pakko ryhtyä, mutta kokous on paikka, missä voi saada haluamansa henkilön valituksi luottamuselimiin. Erityisesti nuoria kaivattaisiin pitämään huolta yhteisistä asioista ja luomaan yhteisöllisyyttä koko Laajasalon alueelle.

TEKSTI ja KUVA: Mikko Vesa

Asuminen vuokra-asunnossa ei poikkea omistusasumisesta

Kun aikoinaan muutimme yhteiseen kotiin mieheni kanssa, oli hänen kommenttinsa "ei stadin kämpässä ole tarkoitus tuntea naapureitaan. Jokainen hoitakoon oman tonttinsa". Tämä taitaa edelleen olla valitettavan yleinen ajattelutapa asukkaiden kesken.

Miten osaketalon tai asumisoikeusasunnon asukas eroaa kaupungin vuokra-asunnon asukkaasta? Mielestäni ei juuri mitenkään. Me kaikki asumme omissa kodeissamme, omisti sen kuka tahansa. Me kaikki maksumme itse asumisen kustannukset – kuka pankille, kuka vuokranantajalle. Meillä kaikilla on mahdollisuus vaikuttaa asumiseen ja ympäristön viihtyisyyteen, olipa kanava sitten yhtiökokous tai vuokralaisdemokratia. Asukkaat ovat ne, jotka tekevät asumisympäristöstä viihtyisän ja turvallisen. Meillä kaikilla on naapurit, ihan siinä seinän takana. Toisten naapurit ovat mukavia, toisten ärsyttäviä. Toisia ei juurikaan näy. Naapuriin olisi hyvä tutustua. Aloita vaikka tervehtimällä tavatessa. Kun naapurit ovat tuttuja ja keskusteluyhteys on auki, on yksinkertaisempaa jutella hieman vaikeammistakin asioista – ja mukavista entistä helpompaa.

Naapurien tunteminen luo turvallisuutta. Minä ainakin olen tyytyväinen siitä, että talossamme suurin osa aikuisista kantaa vastuuta talon lapsista. Asioihin puututaan, jos pihalla nähdään kiusaamista tai lapset tekevät jotakin vaarallista ja luvatonta. Lapsilla on ympärillä paljon tuttuja aikuisia, joilta saa tarvittaessa apua, jos omat vanhemmat eivät ole kotona.

Vanhuksienkaan ei tarvitse kokea yksinäisyyttä, jos naapuri välillä kysäisee "mitä kuuluu" tai "tarvitsetko apua kauppareissulla". Parhaimmillaan saamme aikaiseksi oman kylän, jossa kaikilla on mukavaa ja turvallista asua. Kaikkien kaveri ei tarvitse olla, mutta puhevälit naapureihin kannattaa pitää auki. Ihmisen tärkein taito on oppia tulemaan toimeen muiden ihmisten kanssa.

Paras tapa tutustua naapureihin on osallistua yhteiseen tekemiseen. Jos talotoimikuntanne on niin aktiivinen, että järjestää pihatalkoot tai muuta ohjelmaa, kannattaa niihin ehdottomasti osallistua.

Syksyllä pidetään asukaskokoukset ja valitaan talotoimikuntien jäsenet. Tilaisuutta ei kannata karttaa, koska silloin on mahdollista päästä vaikuttamaan omaan asumiseen liittyviin asioihin. Huoltoyhtiömme johto on vahvasti sitoutunut asumisviihtyvyyden ja turvallisuuden kehittämiseen ja me olemme asumisemme parhaita asiantuntijoita. Myös talosuojelutoimintaan voi tulla mukaan. Saat koulutuksen, josta on hyötyä ja olet mukana huolehtimassa lähimmäistesi turvallisuudesta. Lähde rohkeasti mukaan yhteiseen toimintaan!

Tuula Nieminen
Reiherintie 7a talotoimikunnan sihteeri
Heka-Laajasalon hallituksen asukasjäsen 2012–2013

17 008 oli Laajasalon väkiluku vuoden 2013 ensimmäisenä päivänä. Helsingin kaupungin tietokeskus arvioi Laajasalon väestömäärän nousevan noin 28 000 asukkaaseen vuoteen 2023 mennessä.

Karin Doktor on pitkäaikainen aktiivi Heka-Laajasalo Oy:n vuokralaistoimikunnassa.

} uutisia

Tyytyväisyys asumispalveluihin on jatkanut kasvuaan

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n asuntojen asukkaat ovat tyytyväisiä asuintalojensa isännöintiin, huoltoon, siivoukseen ja Heka-alueyhtiöstään saamaansa asiakaspalveluun. Vuoden 2012 asumispalveluja arvioivassa asukastytyväisyystutkimuksessa asukkaat antoivat asumispalveluilleen keskimäärin arvosanan 3,51. Käytetty asteikko oli 1–5.

Tutkimuksen mukaan Hekan alueyhtiöiden vahvuus on hyvä asiakaspalvelu ja palvelualltius. Isännöintiin ollaan hivenen tyytyväisempiä kuin huoltoon ja siivoukseen. Petrausta asukkaat toivovat pihojen talvikunnossapitoon sekä jätekatosten siisteyteen.

Tyytyväisyys asumispalveluihin on pysynyt Helsingin kaupungin omistamissa Ara-vuokra-asunnoissa pitkään korkeana. Nykyisenmuotoista kyselyä on tehty vuodesta 2005. Seitsemän vuoden aikana tyytyväisyys on tasaisesti noussut: vuonna 2005 keskimääräinen arvosana oli 3,32. Asumispalvelujen taso on tasan hyvä kaikissa Hekan alueyhtiöissä, sillä yhdenkään alueyhtiön saamat keskimääräiset arviot eivät alita kolmesta eivätkä ylitä nelosta.

Seuraavan kerran satunnaisotannalla toteutettava kysely postitetaan osaan kodeista loppuvuonna 2013.

LAAKI

Asuntojen kysyntä ylittää tarjonnan

Kesäkuussa julkaistusta Helsingin kaupungin asunnot Oy:n vuosikertomuksesta selviää, että Hekan asunnot ovat nyt kysytympiä kuin koskaan.

Vuonna 2012 hakijamäärä oli ennätyskorkea: vuoden lopussa aktiivisia hakemuksia Helsingin kaupungin asuntoihin oli peräti 25 000. Asunnonhakijoiden määrä on kasvanut noin kymmenen prosentin vauhdilla vuosittain.

Hakijoille välitettyjen asuntojen määrä on pysynyt viime vuodelta samalla tasolla. Asuntoja vapautuu vuosittain noin 3 000, ja asukasvalinta näihin tehdään tarveharkinnan perusteella. Hakuajan pituudella

ei ole merkitystä asuntotarjouksen saamisen kannalta.

Valintaperusteita ovat esimerkiksi hakijaruokakunnan asunnontarve, varallisuus ja tulot. Asukasvalinnan tavoitteena on, että kaupungin asunnoissa asuu monenlaisia kotitalouksia, ja etteivät asuinalueet pääse yksipuolistumaan.

Vuonna 2012 asunnon saaneista 64 prosenttia oli iältään 18–34-vuotiaita. Yli kolmannes Hekan asuntoihin muuttamaan päässeistä henkilöistä oli hakenut asuntoa yksin. Valtaosa välitetyistä asunnoista, 43 prosenttia, sijaitti Itä-Helsingissä.

LAAKI

Talosuojelu ei ole sotaan valmistautumista

Kasperinkuja 15:n uusi talosuojelutiimi näyttää tekemisen mallia turvallisuuden saralla.

Talosuojelu on lakiin perustuvaa toimintaa. Lain mukaan jokaisesta asuintalosta täytyy löytyä sekä turvallisuussuunnitelma että suojeleupäällikkö.

Lain velvoittavuudesta huolimatta talosuojeluun on monissa Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueyhtiöissä paneuduttu lähinnä vasemmalla kädellä. Useissa yksiköissä suojeleujohtajat ovat vain nimiä paperilla eivätkä väestönsuojanhoitajat ole väestönsuojia nähneetkään.

Kasperinkuja 15:n talotoimikunnassa on nyt tartuttu härkää sarvista. Vastaperustettu kuusihenkinen talosuojelutiimi aikoo tehdä talosta sekä sen ympäristöstä turvallisen ja näyttää samalla mallia muille talotoimikunnille, kuinka talosuojelu pitäisi Laajasalossa hoitaa.

Avainasemassa naapureista huolehtiminen

Talosuojelutiimin perustajiin lukeutuvan **Reijo Rautakorven** mukaan ajatus siitä, että väestönsuojelussa olisi kysymys ydinsotaan valmistautumisesta, on auttamatta vanhentunut.

– En voi liikaa korostaa sitä, että väestönsuojelussa on kysymys paljosta muustakin kuin lakisääteisistä toimista. Talosuojeluun sisältyy omaisuuden ja ympäristön suojelemista ilkeiltä sekä naapureista huolehtimista, Rautakorpi kertoo.

Asuinympäristössä on viihdyttävä

Rautakorven mukaan talosuojelutoiminnalla voisi säästää rutkasti rahaa, jos ympäristön tuhoamisviimaa onnistuttaisiin hillitsemään.

– Pelkästään yhden ilkeiltäisesti hajotetun katulampun vaihto voi pahimmillaan maksaa useita tuhansia euroja. Tervettä valppautta käyttämällä vahingonkorvausvaateet saatettaisiin pystyä kohdistamaan henkilöön, joka rikkeen on tehnyt.

Talosuojelun puitteissa Kasperinkujalla on tehty jo konkreettisia toimia, joilla on kehitetty yhteisöllisyyden tuntua. Kiinteistön pihalle on lisätty penkkejä, jotka toimivat tukikohtina paitsi levähdyspaikkaa kaipaaville vanhuksille, myös arkipäiväiselle ihmisten kohtaamiselle.

– Lähtökohdan täytyy olla se, että kaikki viihtyisivät omassa asuin-

”Lähtökohdan täytyy olla se, että kaikki viihtyisivät omassa asuinympäristössään ja kokisivat sen turvalliseksi.

Reijo Rautakorven (vas.) ja Sampo Laurin mukaan arkielämän talosuojelussa korostuvat asuinympäristön viihtyvyys sekä asukkaiden turvallisuuden tunne.

ympäristössään ja kokisivat sen turvalliseksi, Rautakorpi kuvailee.

Lähtitulevaisuudessa talosuojelutiimi pyrkii päivittämään tietonsa väestönsuojelusta koulutusten turvin sekä varmistamaan, että kiinteistön pelastussuunnitelma on ajan tasalla. Erityistä vetoapua kaivataan

yhtiöltä.

– Tähän saakka oletusarvo on ollut se, että talosuojelijat toimivat täysin itsenäisesti, mutta köyttä ei ole annettu laisinkaan.

Toisen aktiivin, **Sampo Laurin** mielestä yhtiöllä olisi nyt kädenojenuksen paikka, kun ryhmä talo-

Heka-Laajasalo Oy:n nettisivut uudistuivat

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n alueyhtiöiden internetsivut uudistettiin keväällä 2013.

Huhtikuun lopusta lähtien internetsivujen perusrakenne on ollut samanlainen kaikilla Heka-konsernin 21 alueyhtiöllä. Uudistuksen avulla sivuista pyrittiin tekemään monipuoliset ja asukkaita mahdollisimman hyvin palvelevat.

Tietokoneen lisäksi päivitettyjä internetsivuja on helppo käyttää myös matkapuhelimella ja tabletilla. Nettisivut mukautuvat puhelimen ja tabletin näytölle sopivaksi. Sivulla voi tehdä muun muassa vikailmoituksen. Selvä parannus on, että nyt myös kaikki asukkaiden tarvitsemat

lomakkeet ovat ”täytä ja tulosta”-muodossa.

Sivuilta löytyy perustietoa alueyhtiön huoltamista kiinteistöistä ja kohteista, henkilökunnan yhteystiedot sekä yleistä tietoa Laajasalosta ja alueyhtiön kiinteistöjen lähellä sijaitsevista palveluista. Sivut tarjoavat myös kattavasti ohjeita asumiseen sekä esimerkiksi muistilistan muuton varalle. Heka-konsernin työntekijöiden sähköpostiosoitteet ovat nyt muotoa etunimi.sukunimi@hekaoy.fi.

Heka-Laajasalo Oy:n internetsivut palvelevat asukkaita osoitteessa <http://www.hekaoy.fi/laajasalo>.

LAAKI

Turvallisuusohjeet näkyville

Kaikkiin Heka-Laajasalo Oy:n alueella sijaitseviin Helsingin kaupungin asunnot Oy:n huoneistoihin jaetaan syksyn aikana ”Asukkaan turvallisuusohje” sekä kiinteistöjen rappujen ilmoitustauluille ”Yleinen turvallisuusohje”.

Heka-Laajasalo Oy:n toimistolta muistutetaan, että Asukkaan turvallisuusohje olisi hyvä säilyttää ja asettaa sellaiseen paikkaan, josta sen näkee tai löytää helposti.

Rappuihin jaettavista Yleistä turvallisuusohjeista löytyy linkki, jota käyttämällä pääsee katsomaan oman asuinkiinteistön koko pelastussuunnitelman.

LAAKI

suojelusta innostuneita on vihdoinkin pitkäjänteisen työn jälkeen saatu kasaan.

– Kommunikaatio yhtiön taholta vuokranmäärityksiköiden suuntaan on lorotellut. Ei ole kenenkään etu, että aktiiviset asukkaat jätetään yksin näinkin yleishyödyllisen asian

kanssa. Päätäviltä tahoilta toivotaan selkeää tiedottamista siitä, miten ja milloin koulutukseen pääsee, ja mikä taho itse koulutuksen järjestää.

TEKSTI ja KUVA: Mikko Vesa

Toimiston kasvot {

Tea Pettersson

Vikailmoitusten vastaanottaminen pitää kiinteistösihteerin Tea Petterssonin työpäivät kiireisinä.

Heka-Laajasalo Oy:n kiinteistösihteerin **Tea Pettersson** on monen asukkaan ensimmäinen kosketus alueyhtiön toimistoon. Pettersson vastaa alueyhtiön yleiseen asiakaspalvelunumeroon ja palvelee toimistolle saapuvia asiakkaita.

– Työhöni kuuluu esimerkiksi vuokra-, sauna- ja autopaikkasopimusten tekemistä. Lisäksi luovutan ja vastaanotan huoneistojen avaimia. Myös huoltoavaimien luovuttaminen korjausmiehille on vastuullani.

Yo-merkonomian koulutuksen saanut Pettersson on työskennellyt Heka-Laajasalo Oy:n toimistolla kevästä 2012 lähtien. Työpaikka saa Petterssonilta erinomaisen arvostuksen.

– Työilmapiiri on hyvä ja työkaaverit ovat mukavia. Vaikka olen puolet nuorempi kuin muut toimiston työntekijöistä, viihdyn täällä aivan loistavasti.

Asiakaspalvelutyölle tyypilliseen tapaan kaikki kontaktit asukkaiden kanssa eivät suju täysin kitkattomasti. Ajoittain esimerkiksi vikailmoituksia jättävät asukkaat ovat Petterssonin mukaan todella kiukkuisia.

– Olisi mukavaa, jos asukkaat olisivat joskus hieman kärsivällisempiä. Vastaanotan noin 20–30 työmääräystä viikossa ja on huoltomiesten kiireistä kiinni, kuinka nopeasti he ennättävät näihin reagoimaan.

Heka-Laajasalo Oy:n huoltomiehet pyrkivät suoriutumaan kaikista vastaanottamistaan työmääräyksistä kahden päivän sisällä. Petterssonin mukaan asukkaat voivat nopeuttaa töiden hoitamista yksinkertaisella keinolla, tekemällä vikailmoituksen alueyhtiön nettisivuilla.

– Asukkaan kannattaa myös kertoa selvästi kuka on ja antaa asunnon tarkka osoite. Jos sanoo vain, että ”asun tossa 15:ssä”, niin sitten näitä osoitteita joutuu aina tarkistelemaan.

TEKSTI ja KUVA: Mikko Vesa

Toimiston asiakaspalveluun voi ottaa yhteyttä soittamalla numeroon 020 787 1720 tai lähettämällä sähköpostia osoitteeseen asiakaspalvelu.laajasalo@hekaoy.fi.

} reportaasi

Kalevi Pajusto kertoo, ettei hänen ole koskaan tarvinnut vakavasti harkita alanvaihtoa.

Näkymättömän miehen matkassa

Useat huoltomiesten töistä eivät näy asukkaille. Jos työt jäisivät tekemättä, asukkaat havaitsisivat sen heti.

Heka-Laajasalo Oy:n alueella työskentelee viisi kiinteistöhoitajaa, joiden tehtäviin kuuluu kiinteistöjen kunnossapidosta huolehtiminen.

Yksi heistä on yli 25 vuotta kiinteistöhoitoalalla toiminut **Kalevi Pajusto**, joka on tuttu näky Kasperiinkuja 15:n, Rudolfintie 10:n sekä Rudolfintie 14:n asukkaille. Elokuun puolivälissä Pajusto otti toimittajan vastaan huoltomiesten tukikohdassa Gunillantien varrella sijaitsevassa Pataruumassa ja osoitti, mitä kaikkea huoltomiesten päivään sisältyy.

Herätyskellon torkuttamiseen tottuneille unikeoille kiinteistöhoitajan tehtäviin hakeutuminen voisi merkitä suurta elämäntapamuutosta, sillä Pajusen mukaan huoltotyöt aloitetaan Laajasalossa jo aamuseitsemältä. Olennaiseksi osaksi huol-

tomiesten varhaisia aamurutiineja kuuluvat kiinteistöjen alueilla suoritettavat tarkastuskierrokset. Niiden yhteydessä huoltomiehet tekevät muun muassa pieniä siivoustöitä sekä poistavat jätekatoksiin hylätyt suuret esineet.

Huollon hermokeskus sijaitsee Pataruumassa

Aamukierroksilla roskakatoksista löytyneet tavarat toimitetaan jälleenkäsittelyä varten Pataruuman aidatulle huoltoalueelle, joka ei ole pelkkä kaatopaikan korvike. Ongelmajättekontin sekä jätelavojen lisäksi Pataruuman yhteydestä löytyy huoltomiesten toimisto- ja sosiaalityötiloja, kone- ja korjaushalleja, polttoainesäiliö sekä Pajuston ”käsivarastoksi”

kutsuma tila.

– Oma varasto, jossa on yleisimpiä huoltomiesten tarvitsemia tarvikkeita, säästää paljon aikaa. Hukkakilometrit jäävät pois, kun jokaista varaosaa ei tarvitse hakea Herttoniemestä tai kauempaa. Sama pätee huoltotoimissa tarvittavien koneiden ja ajoneuvojen tankkauksiin, Pajusto kertoo.

Pataruuman toimistotilat puolestaan toimittavat kiinteistöhuollon hermokeskuksen virkaa. Asukkaiden tekemät vikailmoitukset ja toimiston antamat työmääräykset saapuvat sisätiloissa sijaitsevalle tietokoneelle, johon jokainen kiinteistöhoitaja pääsee kirjautumaan omilla tunnuksillaan. Kiireellisten korjauspyyntöjen lisäksi tietokoneen kautta Pataruumassa pystytään seuraamaan jokaisen yksittäisen kiinteistön lämmön-, sähkön- ja vedenkulutusta.

Pajusto muistuttaa, että asukkaat eivät aina näe huoltomiehiä omilla alueillaan, koska toimenkuviin sisältyy paljon muutakin kuin pihamailla kiertelyä.

– Meidän täytyy täydentää varastoja käymällä rautakaupoissa ja pitää koneet ympärivuotisessa käyttökunnossa. Kaikki pikkuremontit yritetään tehdä mahdollisimman pitkälti itse, jottei huoltotoimiin tuli-

”Kaikki pikkuremontit yritetään tehdä mahdollisimman pitkälti itse.

si suuria viiveitä. Monet kiinteistöhoitajan työnkuvaan sisältyvät asiat ovat sellaisia, etteivät ne välttämättä näy asukkaille, hän kertoo.

Suljettujen ovien takana

Huoltomiesten työn ajoittainen näkymättömyys konkretisoituu, kun Pajusto hyppää auton rattiin

Asukkaat hylkäävät roskakatoksiin mitä erilaisinta tavaraa. Pajuston mukaan asukkaiden jäljiltä on löytynyt jopa jääkaappeja.

↑ Kiinteistöhoitajien on seurattava lämmönsiirtimien toimintaa. Pajusto tarkistaa vedenpaineen järjestelmässä olevan kohdallaan.

↓ Kun hätä on pahin, on apukin lähellä. Varastosta löytyneen putken ansiosta palvelukeskuksen vesivuoto tulee korjatuksi nopeasti.

ja kurvaa omalle huoltoalueelleen Kasperinkujalle. Nelikerroksisen rakennuksen edessä hän pysäyttää auton, avaa rapun oven ja laskeutuu suoraan kellariin tarkistamaan lämmönsiirtimen toimintakunnon.

Silminnäkijöitä ei jyrkästi lukittujen ovien takaa löydy. Pajusto tarkistaa silmämääräisesti, että laitteistossa ei ole vuotoja sekä sen, että järjestelmässä kiertävän veden paine

”Autamme mielellämme aina kun voimme.

ja lämpötilat ovat kohdallaan.

– Tämä lukeutuu niin kutsuttuihin hiljaisiin töihin, jota kukaan ei välttämättä näe. Mutta jos lämmönsiirtimeen tulee vikaa, se tuntuu kodeissa heti. Asunnot eivät lämpene, eikä käyttövesiputkista tule lämmintä vettä.

Muiksi huoltomiesten toimenkuvaan liittyviksi ”näkyvämmiksi” töiksi Pajusto listaa muun muassa väestönsuojien sekä huoneistojen ilmanpoistokoneiden ja ilmastointilaitteiden tarkistukset. Näistä poiketen tyypillisimmäksi tilanteeksi, jossa kiinteistöhoitajan ja asukkaan tiet risteävät, hän kertoo vika ilmoituksen pohjalta tehtävän kotikäynnin.

– Yleisimmät yhteydenotot koskevat sitä, että viemäri on mennyt tukkoon tai jokin hana vuotaa. Monet vanhemmat asukkaat puolestaan saattavat kaivata apua esimerkiksi lampun vaihdossa. Autamme mielellämme aina kun voimme.

Vuoto palvelukeskuksessa

Kaupungin vuokra-asuntokiinteistöjen lisäksi Pajusto vastaa myös Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveysviraston ylläpitämän palvelutalo Rudolfin huoltotöistä.

Kesken palvelutaloon tehtävää tarkistuskierrosta päälle iskee aivan oikea huoltotilanne, kun käytävälle

syöksyvä hoitaja ilmoittaa henkilökunnan wc-tilan tulvivan. Lattialle on valunut useita litroja vettä ja tilan käyttö on jo jouduttu estämään.

Pajusto vetää kumihanskat käteen, astuu märälle lattialle ja analysoi vian.

– Lavuaarin ylähylsy on asennettu väärin. Lisäksi poistoputken reunaan on syöpynyt reikä.

Ratkaisu ongelmaan löytyy yhtä läheltä kuin lähin varasto, josta löytyy lavuaarin alle sopiva toimintakuntoinen putki. Viisitoista minuuttia ongelman havaitsemisen jälkeen vuoto on korjattu ja ”epäkunnossa”-lappu lentää Pajuston kädestä roskikseen. Vuodon havaitsemisen ja korjaamisen välillä Pajusto ennätti myös tarkistaa pintapuolisesti palvelutalon sprinklerilaitteiston.

Korjaustoimenpiteen nopeuden Pajusto laskee ajantasaisen varaston ansioksi.

– Pitää muistaa ostaa uusi putki varastoon seuraavaa tilannetta varten, hän ennakoi.

Lämmönjakokeskuksia on saneerattu

Kesän aikana kaukolämpöverkoston ulkopuolisissa yksiköissä, kuten Jolaksessa ja Vuorilahdessa, on vaihdettu lämmönjakokeskuksia. Vaikka joillakin keskuksilla olisi ollut vielä jäljellä muutamia käyttövuosia, katsottiin parhaaksi ratkaisuksi tehdä kaikki vaihdokset yhtäaikaisesti.

Tekninen isännöitsijä **Pekka Oinosen** mukaan saneerausten ansiosta yhtiö pystyy minimoimaan riskejä, jotka voisivat liittyä esimerkiksi lämmönjakelijan yllättävään vioittumiseen.

– Ennen tai myöhemmin näin voisi tapahtua esimerkiksi ensimmäisen lämmityshuipun aikana.

Uudistukset ulottuvat myös aikaisemmin Heka-Laajasalo Oy:n vastuulla olleeseen kaukolämpöverkoston, jota saneerataan merkittävässä laajuudessa.

} henkilöhaastattelu

”Asumisviihtyvyydessä on aina parantamisen varaa – varsinkin vanhoissa kiinteistöissä.

Kolmen alueyhtiön välillä sukkeloiva toimitusjohtaja Pekka Ljungberg kokee itsensä työyhteisön sparraajaksi ja hengennostattajaksi.

Toimitusjohtaja haluaa parantaa asumisviihtyvyyttä

Toimitusjohtaja Pekka Ljungberg korostaa alueyhtiön ja asukkaiden välisen yhteistyön tarpeellisuutta.

Vuoden 2012 alussa kaikki 21 Helsingin kaupungin Ara-vuokra-asuntoja omistavaa kiinteistöyhtiötä sulautuivat osaksi Helsingin kaupungin asunnot Oy:tä. Fuusioitumisen seuraukset näkyvät nyt myös käytännössä, kun kiinteistöyhtiöiden hallintoa on pyritty tehostamaan henkilöstöratkaisulla.

Joulukuun 2012 alusta lähtien Heka-alueyhtiöistä Laajasalo, Roihuvuorta ja Siilitietä on luotsannut yksi ja sama toimitusjohtaja – aikaisemmin kaupallisen isännöinnin puolella uraa luonut **Pekka Ljungberg**.

Ljungbergin johtamissa alueyhtiöissä Laajasalossa, Roihuvuoressa ja Siilitiellä työskentelee lähes 50 työntekijää, jotka huolehtivat miltei 5 000 huoneiston kunnossapidosta

ja asukkaiden tarpeista. Kolmen alueyhtiön johtamisen jakaminen yhden henkilön harteille on Ljungbergin mukaan sujunut toistaiseksi ongelmitta.

– Kolmen toimitusjohtajuuden päällekkäisen hoitamisen mahdollistaa osaava henkilökunta, joka tietää, mitä tekee.

Ljungberg kertoo, että henkilöstöjärjestelyllä Helsingin kaupungin asunnot Oy on pyrkinyt saamaan aikaan säästöjä. Myös tekniset isännöitsijät tekevät yhteistyötä alueyhtiöiden rajalinjojen ylitse.

– Tavoitteena on, että tulevaisuudessa suurempia hankintoja kilpailutetaan nykyistä suuremmassa mittakaavassa.

”Yhtiön pitää olla helposti lähestyttävä”

Aktiivisesta säästölinjasta huolimatta Ljungberg korostaa, etteivät alueyhtiöt ole hyökkäämässä asukkaiden kukkarolle. Yksi tärkeimmistä toiminnan painopistealueista on asumisviihtyvyyden takaaminen niin Laajasalossa, Roihuvuoressa kuin

Siilitiellä sijaitsevilla kiinteistöissä.

Asumisviihtyvyys koostuu Ljungbergin mukaan kahdesta ylitse muiden olevasta elementistä.

– Asumiskustannusten tulee olla kohtuulliset. Lisäksi palveluiden, joita asukkaat odottavat saavansa vuokrien vastineeksi, pitää olla kohdillaan.

Alueiden kiinteistömassassa on lukuisia 1960-luvulla rakennettuja taloja, jotka vaativat huoltamista. Etenkin tällaisissa vanhemmissa kohteissa kiinteistöyhtiön henkilökunnan ja asukkaiden välisellä yhteistyöllä on Ljungbergin mukaan suuri merkitys asumisviihtyvyyteen.

– Yhtiön pitää olla helposti lähestyttävä. Asukkaalle on jäätävä sellainen tunnelma, että jos hän ottaa yhteyttä meihin päin niin asioille tapahtuu jotakin ilman viivytyksiä.

Asumisen korkea taso Laajasalossa yllätti

Ensimmäiseen puolivuotiskauteensa Heka-Laajasalo Oy:n toimitusjohtajana asuva Ljungberg on erittäin tyytyväinen.

Suurin yllätys Espoon Kivenlahdessa asuvalle Ljungbergille on ollut vuokra-asumisen korkea taso Itä-Helsingissä.

”Asukkaiden asioiden on oltava kauttaaltaan kunnossa.

– Vuokra-asuntoja löytyy todella hyviltä sijainneilta, kuten esimerkiksi Laajasalosta.

Toimitusjohtajien vaihtuvuus Laajasalossa on ollut viime vuosina suuri. Kahden vuoden sisällä Laajasalon kiinteistöt Oy:n ja Heka-Laajasalo Oy:n peräsimessä on nähty jo kolme eri henkilöä: **Ritva Haikonen, Hannu Laakso** ja nyt Pekka Ljungberg. Ljungberg kertoo tullessaan jäädäkseen.

– Jos minusta riippuu, niin toivon saavani olla täällä eläkkeellelähtöön saakka.

TEKSTI ja KUVA: Mikko Vesa

Kruunuvuorenrannan rakennustyöt vauhtiin

Seuraavien kymmenen vuoden aikana Laajasalon länsirannalle nousee uusi kaupunginosa jopa yli 11 000 asukkaalle.

Laajasalon entisen öljysataman paikalle rakennettavan Kruunuvuorenrannan asuinalueen rakennustyöt ovat käynnistyneet. Kruunuvuorenrantaan nousee vuoteen 2025 mennessä 6 000 asuntoa sekä 50 000 kerrosneliometriä toimitiloja yli 1 000 työntekijälle.

Uusi kaupunginosa koostuu kahdeksasta osa-alueesta, joita ovat Borgströminmäki, Gunillankallio, Kaitalahti, Kruunuvuori, Hopealaakso, Haakoninlahti, Koirasaaret ja Stansvikinnummi.

Ensimmäiseksi näistä valmistu-

vat nykyisten asuinalueiden läheisyyteen rakentuvat Gunillankallio sekä Borgströminmäki.

Metsä laonnut uusien katujen tieltä

Vuoden alusta lähtien uuden, Laajasalon asukasmäärän lähes kaksinkertaistavan kaupunginosan rakentamishanke on näkynyt maastossa, kun Kruunuvuorenrannan katujen ja muun infrastruktuurin rakentaminen on päässyt vauhtiin maansiirtotöillä Koirasaarentien molemmin puolin. Laajasalolaisten suosimilla virkistysalueilla kasvanut puusto on saanut väistyä uusien tielinjausten edestä.

Kolme kilometriä pitkstä Koirasaarentiestä rakennetaan Kruunuvuorenrannan kaupunginosan pääkatu, jota pitkin valtaosa työmaaliikenteestä kulkee alueen rakentamistöiden ajan. Keväällä

2013 alkaneiden tietöiden aikana kaksikaistainen ja mutkainen Koirasaarentie muutetaan leveäksi väyläksi, jonka keskellä kolistelevat tulevaisuudessa raitiovaunut.

– Vuoden 2013 aikana Kruunuvuorenrantaan tehdään myös Säiliö 468:lle johtava tie, laituri sekä opasteita, kertoo projektinjohtaja **Jari Tirkkonen** Helsingin kaupungilta.

Haakoninlahdesta tulee kaupunginosan keskus

Koirasaarentien ja Gunillantien väliselle alueelle on raivattu täysin uusi tielinja. Gunillantien jatkaminen Tahvonlahden ala-asteen koulun pohjoispuolelle yhdistää aiemmin umpinaisen kadun Koirasaarentiehen. Uusi tieyhteys mahdollistaa asuntorakentamisen Gunillankallion alueelle.

– Asuinrakentaminen Gunillankalliossa alkaa keväällä 2014, mihin

mennessä tiet ilman pinnoitteita valmistuvat alueelle, Tirkkonen sanoo.

Gunillankalliolle rakentuu vuodesta 2014 alkaen kerrostaloja noin 1 300–1 500 asukkaalle. Tirkkosen mukaan rakennustyöt Borgströminmäellä alkavat vuonna 2015. Alueelle on suunniteltu kerrostaloja 1 200–1400 asukkaalle. Lisäksi alueelle on kaavailtu päiväkotia.

Kruunuvuorenrannan kaupallinen keskus rakennetaan vastapäätä Katajanokkaa sijaitsevaan Haakoninlahteen. Päivittäistavarakaupan lisäksi alueelle rakennettavan rantabulevardin äärelle nousee erikoismyymälöitä, kuten ravintoloita ja kahviloita. Kruunuvuorenrantaan rakennetaan myös kaksi koulua, useita päiväkotia, asukaspuistot ja liikuntapuisto. Terveyskeskus ja kirjasto pysyvät nykyisellä paikallaan Yliskylässä.

TEKSTI: Mikko Vesa

↑ Kruunuvuorenrannan rakennustyöt ovat alkaneet maansiirtotöillä.

↓ Haakoninlahden alueelle rakennetaan rantabulevardi ja palveluja.

} historia

Ajatus Kruunuvuorenselän sillasta ei ole uusi

Siltayhteyttä Kruunuvuorenselälle visioitiin Viikkosanomissa jo kuusikymmentä vuotta sitten.

Kruunuvuorenrannan kantakaupunkiin yhdistävästä sillasta järjestetyn kansainvälisensuunnittelukilpailun voittajaksi valittiin kesäkuussa suomalais-brittiläisen WSP Finlandin ehdotus *Gemma Regalis*. Voittaneessa ehdotuksessa Kruunuvuorenselän ylittäisi Laajasalon länsirannalta Korkeasaaren ulottuva, noin 1,2 kilometrin mittainen vinoköysisilta. Kilpailulla tahdottiin selvittää millaisia vaihtoehtoja siltayhteydeksi olisi tarjolla. Mahdollinen päätös sillan rakentamisesta tehdään vasta myöhemmin.

Vaikka konkreettiset toimet mahdollisen siltayhteyden rakentamiseksi on käynnistetty vasta hiljattain, ei ajatus Kruunuvuorenselän ylittävästä sillasta suinkaan ole uusi.

Esimerkiksi joulukuun 16. päivänä vuonna 1954 ilmestyneessä *Viikkosanomat*-lehdessä hahmoteltiin merellistä kulkuyhteyttä, joka yhdistäisi Santahaminan saaren länsiosat Kaivopuiston rantaan Vallisaaren, Kuninkaansaaren, Suomenlinnan, Särkän sekä Harakan kautta. Artikkelin kirjoittanut toimittaja perustelee toimituksessa tehtyä siltavisiota maallikonjärjellä:

”Miksi ei voida ajatella suurta siltarakennelmaa, joka käyttökelpoisena liikenneväylänä yhdistäisi Helsingin meren puolelta saartavan Kaivopuiston ja Santahaminan välisen saarijonon. Samalla saisi pääkaupunki matkailunähtä-

vyyden, joka löisi laudalta monet maailmankuulut maisemat – toisella puolen Suomenlahden sininen ulappa, toisella Helsingin valkoinen julkisivu.”

Jo tuolloin kuitenkin ymmärrettiin suunnitelman toteuttamiseen liittyvät hankaluudet. Paitsi että siltayhteys olisi kulkenut Puolustusvoimien hallinnassa olleiden saarten kautta, olisi se oleellisesti hankaloittanut laivojen kulkua Helsingin niemen itäpuolisiin satamiin. Silti kantakaupungin ja Helsingin itäisen saariston välisen sillan rakentamiseen uskottiin vakaasti:

”Rakennusinsinööri tai asema-kaava-arkkitehti saattanee hienokseltaan hymyillä suunnitelmalle, ja kaupungin rahavaroista vastaavat päästänevät suoran naurun, mutta se parhaiten nauraa, joka viimeksi

jne. Vaikka siltasuunnitelma ei tämänmuotoisena koskaan toteutuisikaan, niin uskallamme olla varmat siitä, että jonakin tulevaisuuden päivänä autot ajavat kaupungin sisäjäärveksi jääneen Kruunuvuorenselän ympäri pitkin komeata siltasarjaa.”

Seuraavaksi siltakilpailun voittanut Gemma Regalis -ehdotus joutuu ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn, jossa pohditaan eri vaihtoehtoja Kruunuvuorenrannan ja koko Laajasalon joukkoliikennetarkaisuksi tulevaisuudessa. Tällä hetkellä näyttää siltä, että Viikkosanomissa liki 60 vuotta sitten visioitun kulkuyhteyden toteutuminen on lähempänä kuin koskaan, vaikka sijainti poikkeaa vuosikymmenten takaisista kaavailuista.

TEKSTI: Mikko Vesa

KUVA: Viikkosanomat

Viikkosanomat julkaisi joulukuussa 1954 taiteilijan näkemyksen Kaivopuistosta Santahaminaan kulkevasta siltayhteydestä.

KUVA: Helsingin kaupungin aineistopankki

↑ Siltakilpailun voittaneesta Gemma Regaliksesta voisi toteutuessaan tulla Suomen pisin silta.

↓ Lähes 60 vuoden takaisessa visiossa siltaa hahmoteltiin Kruunuvuorenselän eteläosiin.

KUVA: Viikkosanomat

Hidastetöyssyt luovat turvaa pihapiiriin

Kasperinkuja 15:n kevättalkoot järjestettiin toukokuun 14. päivänä. Suurin puheenaihe noin 50-päisen talkooväen keskuudessa ei ollut päivän runsas talkootarjoilu, vaan kiinteistön piha-alueen parantunut liikenneturvallisuus.

Työnjohtaja **Pentti Rouvali** on järjestänyt Kasperinkujalle hidastetöyssyjä ja uusia pyörätelineitä.

Talkoiden yhteydessä asukkaat alkoivat kunnostaa myös vanhaa pihapenkkiä, joka saa uuden verhoilun putkirungon maalauksen jälkeen.

– Asukkaiden yhteiset aktivitee-

tit lisäävät turvallisuutta ja parantavat asumisviihtyvyyttä, kuvailee talotoimikunnan puheenjohtaja **Karin Doktor**.

”Asukkaiden yhteiset aktiviteetit lisäävät turvallisuutta ja parantavat asumisviihtyvyyttä.

Doktor kehuu asukkaiden ja talotoimikunnan välisen vuorovaikutuksen muotoutuneen pitkäjänteisen työn tuloksena vilkkaaksi. Yhteisiin rentoihin on saatu myös lapsiperheitä. Oma kiitoksensa kuuluu Doktorin mukaan myös alueyhtiölle.

– Rakentavalla keskustelulla ja yhteistyöllä alueyhtiön suuntaan saadaan edistettyä asukkaille tärkeitä asioita.

TEKSTI ja KUVA:
Mikko Vesa

Pyöränraadot kurvailivat viimeiselle matkalle

Ikivanhat sukset, rikkiäiset pulkat, hylätyt lastenrattaat ja valtavat määrät rikkiäisiä pyöränraadoja luonnehtivat Vuorilahden vuokranmäärittäjäyksiköiden ulkoiluvälinevarastoja useiden vuosien ajan. Pahimmassa kunnossa olleet varastot olivat niin täynnä asukkaiden hylkäämää romua, että niiden normaali käyttö oli täysin mahdotonta.

Aktiivipyöräilijät joutuivat jättämään fillarinsa vaihtelevien sääolosuhteiden, talvisin jopa jään ja lumen armoille. Kaksisempaa ei ollut muilla ulkoilijoilla, sillä osassa

varastoista ei ollut löytää edes paikkaa, johon jalkansa asettaa.

Vuorilahdessa toukokuussa järjestettyjen kevättalkoiden yhteydessä osa alueen romuvarastoista palautettiin alkuperäiseen käyttöönsä. Merkitsemättömät pyörät siirrettiin välivarastoon ja lopulta hävitettiin.

Talotoimikunnan sihteeri **Paula Lehtimäki** kuvailee operaatiota menestykseksi.

– Varastot, joihin talkoo-osallistujien avaimilla päästiin, siivottiin perusteellisesti.

Talotoimikunnan tavoitteisiin lukeutuu raivata loput varastoista syksyllä järjestettävien talkoiden yhteydessä.

– Asukkaita kehoitetaan myös syystalkoiden lähestyessä merkitsemään varastoissa oleva, käytössä oleva omaisuutensa, jottei se joudu hävitetyksi, talotoimikunnan varapuheenjohtaja **Sinikka Kuismin** muistuttaa.

TEKSTI ja KUVA:
Mikko Vesa

Merellisessä Puuskaniemessä piisaa projekteja

Jollaksesta tuttua merellistä paikannimeä noudattelevassa Puuskaniemessä on havaittu, että talotoimikunnalla riittää käsiteltäviä asioita monin verroin yli käytännöksi sovitun kuuden vuotuisen kokouksen verran.

Runsaasti lisäpuuhaa tuottavat keväisin ja syksyisin järjestettävät pihatalkoot sekä tavaksi muodostuneet asumisviihtyvyyttä parantavat ”ylimääräiset talkoot”. Myös pihakukkien valinnat ja istutukset työllistävät talotoimikuntaa yllin kyllin. Koska kukaan aktiiveista ei

ryhdy toimeen vastoin tahtoaan, ei valituksia ilmene.

Puuskaniementiellä aktiivisuus ei ole levännyt pelkästään talotoimikunnan varassa. Esimerkiksi vuoteen 2012 ajoittuneissa aitojen kunnostuksissa sekä maalauksissa monet talon asukkaat näyttivät kyntensä erikseen pyytämättä.

Arjen mukana tulevasta huollon tarpeista on Puuskaniementiellä selvitty vähintäänkin tyydyttävästi. Vain kriittisimmän kevättalven aikaan asukkaat ja huollon työmyyrät ovat joutuneet napit vastakkain

– päivän auruukset ja kattavinkaan hiekoitus eivät ole aina riittäneet yöpakkasten jäädyttämällä pihalla. Tästä huolimatta voitaneen ilman turhia makeiluja sanoa, että muutama vuoden takaisin ongelmiin ja kriiseihin verrattuna Pentti Rouvalin johtamalla huollolla vaikuttaa olevan käsissään uudet, duurissa soivat nuotit!

TEKSTI ja KUVA:
Seppo Hietanen

Tuliko sanomista? Laaki-lehden toimitus ottaa vastaan palautetta sekä vinkkejä ajankohtaisista uutisista ja asumiseen liittyvistä ilmiöistä sähköpostitse osoitteeseen laaki.lehti@gmail.com.

} ympäristö

Luonnon monimuotoisuutta pyritään varjellemaan

Laajamittaiset hakkuut Koirasarentien varressa ja Gunillankalliolla ovat saaneet lähialueiden asukkaat huolestumaan Kruunuvuoren alueen monipuolisten luontoarvojen kohtalosta.

Vaikka alueelle rakennetaan uusi kaupunginosa noin 11 000 asukkaalle, aiotaan nykyiset luonnonsuojelualueet jättää pääpiirteissään paikoilleen. Vain kolmasosa kaiken kaikkiaan 143 hehtaarin laajuisesta alueesta rakennetaan.

– Viheralueiden pinta-ala asukasta kohden on uudisrakentamisen toteuduttuakin Laajasalossa suuri, kertoo ympäristötarkastaja **Raimo Pakarinen** Helsingin kaupungin ympäristökeskuksesta.

Kruunuvuoren alueella sijaitsee kolme luonnonsuojelualuetta, joista tunnetuin on aarnilampea

Kruunuvuorenlampi säästyy rakentamiselta myös tuleville sukupolville.

muistuttava Kruunuvuorenlampi ympäristöineen. Muita luonnonsuojelualueita ovat Stansvikin lehto ja tervaleppäkorpi sekä lehmusmetsikkö Kruunuvuoren kaakkoisosassa.

Pakarinen kertoo, että Koirasarentien levennys leikkaa pienen alan Stansvikin lehdon luonnonsuojelualueen kaakkoisnurkasta.

– Pala ei kuitenkaan kuulu kas-

villisuudeltaan erityisen arvokkaan osaan.

Stansvikin lehdon luonnonsuojelualueelle on valmistunut uusi hoito- ja käyttösuunnitelma, jonka toteuttaminen parantaa polkuverkostoa. Pakarinen arvioi, että vuoden 1992 yleiskaavassa luonnonsuojelualueeksi merkitty Kruunuvuorenlampi tullaan lähitulevaisuudessa rauhoit-

tamaan. Myös lammen ympäristön polkuja on tarkoitus parantaa.

– Uuden asuinrakentamisen myötä Kruunuvuoren alueen virkistyskäyttö lisääntyy, joten kulun ohjaaminen suojelualueiden kulumisen ehkäisemiseksi on entistä tärkeämpää.

TEKSTI ja KUVA: Mikko Vesa

Väärin lajiteltu

Jäteastian vierestä kerätty roska on kymmenen kertaa kalliimpi kuin asianmukaisesti lajiteltu.

Kun kiire yllättää, saattaa roskapussin dumpaaminen jäteastian viereen tuntua vähäpätöiseltä rikkeeltä. Astian vierestä kerätystä roskista voi kuitenkin kertyä jopa kymmenen kertaa kalliimmat kustannukset kuin astiaan asianmukaisesti sijoitetuista. Jätehuollon kustannukset maksavat asukkaat omissa vuokrissaan.

Helsingin kaupungin asunnot Oy:n kaikkien 21 alueyhtiön yhteenlasketut jätehuoltokustannukset vuonna 2012 olivat noin 5 841 000 euroa. Jätevuorten tyhjentämisestä koitui yhtä asuntoa kohden siis noin 135 euron suuruinen lasku.

Roska-astioiden ulkopuolelle jätetyistä roskista aiheutuu myös monenlaista muuta haittaa. Jätekatosten lattioille heitetyt roskapussit houkuttelevat lintuja ja rottia, jotka repivät pussit hajalle. Suuremmat esineet puolestaan estävät jäteastioiden normaalin tyhjentämisen – ja lisämaksuja kertyy jokaisen kukkarolle.

Jätteiden tyhjentämisestä Heka-Laajasalo Oy:n alueella vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut (HSY). Voimassa olevan hinnaston mukaan HSY laskuttaa ylimääräisten jätteiden poiskuljettamisesta

29 euroa kuutiolta. Ylimääräistä sekajätettä on kaikki roskakatoksissa olevien astioiden ulkopuolelle sijoitettu tavara.

Tekninen isännöitsijä **Pekka Oinonen** vahvistaa, että roska-astioiden ulkopuolelle jätetyistä jätteistä aiheutuu vuositasolla erittäin suuret ylimääräiset kustannukset.

– Jotkin esineistä ovat niin isoja,

etteivät roska-autojen kuljettajat edes huoli niitä kyytiin. Silloin he ottavat yhteyttä kiinteistöhuolto-yhtiöön, jonka tehtäväksi tavaroiden poistaminen jää.

Tarpeettomien kulujen vähentämiseksi Heka-Laajasalo Oy:n huoltomiehet käyvät roskakatokset läpi aamukierrostensa yhteydessä. Roskakatoksista löytyvät hylätyt

esineet kuljetetaan huoltoyhtiön omalle jätepisteelle lajiteltavaksi.

Omat kierrätyslavansa löytyy muun muassa metalliromulle sekä sähkö- ja elektroniikkajätteelle. Oinosen viesti asukkaille on kuitenkin selvä.

– Jätteiden asianmukainen kierrättäminen on asukkaan vastuulla.

TEKSTI ja KUVA: Mikko Vesa

Asukkaiden jäljiltä jätekatoksista löytyy mitä ihmeellisempää tavaraa.